Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې

د کتاب نوم: ناظر

د کتاب موضوع: ناول

لیکوال: محمدنواب وداڼ احمدزی

کمپوز: خپله لیکوال

چاپ چارې: د چاپ وسه یې د اسره نه وه، ځکه خو مې آنلاین خپور کړ

د لیکلو کال: ۱۳۹۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څو خبرې

بسم الله الرحمن الرحيم

لـومړۍ ټولـو لوسـتونکو تـه خپـل سـلام داسـې وړانـدې کـوم چـې: اسـلام علـيکم ورحمتـه الله وبرکاته!

پس له سلام نه بايد خپل خبرې را لنډې کړم، دا زما لومړی ناول ده او سره له دې چې ما خپله هڅه کړې ده، خو بيا هم ډاډمن يم چې په دې کې بـه ډېرې سـتونزې وي، بلـه دا، دا نـاول پـه دې کتاب که لانده پوره شوی يعنې ما دا غوښتې چې دا ناول لالړ نور هم دوام ولري، نو کـه ورتـه وګورو له همدې امله يې هم ځينې خطاوې پيدا کړي، چې دا خطاوې هغـه وخت لـري کېـدای شي، چې د دې کتاب دوهم ټوک ولولئ، کنه تاسې به واياست چې په دې کتـاب کـې لـه اصـلي متن څخه غلطيانې ډېرې دي، نو ځکه يو غوښتنه له تاسو څخـه لـرم او هغـه دا ده، چې مخکې تر دې چې زمـا د کتـاب دوهـم ټوک ولـيکم، د دې کتـاب پـه اړه قضـاوت مـه کـوئ او کـه چېرې تاسـې دا ګڼئ چـې دا نـاول همـدومره بـس ده، بيـا اوس هـم کـولای شـئ چـې پـه اړه يـې قضـاوت وکړئ.

دوهمـه خبره دا ده، چـې کېـدای شـي تاسـو د دې نـاول پـه لوسـتلو داسـې احسـاس ولـرئ چـې کېدای شي زه حزبی اوسم، يا لـه حزب سره ډېره مينه ولرم خو اصـل کـې خبره داسـې ده، چـې دا ناول لابشپړ شوی نده.

يوه مهمه خبره چې زه غواړه په اړه يې درته ووايم هغه دا ده، چې تاسـې بـه وايـې چـې داسـې څه زه د ناول ليکلو ته وهڅولم؟

په اصل کې يې دوه لاملونه ول:

اول: په دوولسم ټولګي کې په پښتو ادبياتو کې زما نومرې د دې لپاره کمې شوې، ځکه چې ما ټول کتاب لوستی وؤ، خو هلته مې د ناول عنوان له سره نـه وؤ، لوسـتلی، پـه څلـورو پوښـتنو کې درې د ناول په اړه وې، نو ځکه مـا لـه ځانه سره دا وويل: چې اوس بايد هم ناول زده کړم او هم يې وليکم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: دا خبرې له ما څخه هېرې شوې وې، چې باید ناول ولیکم، تر هغو چې یو وخت په عالم راډیو کې د مرحوم استاد شپون د ناولونو خپرېدل پیل شول، تر هغه وخت پورې، ما استاد سعدالدین "شپون" نه پېژانده، د هغه ناولو راباندې اثر وکړ او زما هغه خبره هم رایاده شوه، چې باید ناول هم زده کړم او هم یې باید ولیکم، دوهمه خبره دا وه، چې ما د ښاغلي ابراهیم شبنم (خوابـې اینګور) ناول او د ښاغلي آرش ننګیال (ولسمشر ما وژلی) ناول هم ولوست، چې د دې دواړو نه یوازې دا چې لوی اثر یې راباندې کېښود ، بلکې په پوره توګه یې د ناول لیکلو ته وهڅولم.

محمد نواب ودان احمدزی

۱۳۹۶/۰۷/۰۳ کابل افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل

داسې مهال وؤ، چې په هېڅ نه پوهېدو نه مو کرکه نه مو مینه پېژندله، نه مو جګړه او نه مو سوله پېژانده، نه مو د شپې پروا کوله او نه د ورځې، د خپلوان او پردیو له منځه یوازې دا توپیر وؤ، چې خپلوان به هرکله زموږ کورته راتلل او موږ به د هغوئ کورته ورتلو، خو پردي به کله نا کله راتلل بس، یوازې دوه شیان مو پېژاندل یو لوبې او بل زده کړه، اودس او لمونځ موږ ته عبادت نه بلکې زده کړه وه، نیمه ورځ به ښوونځي کې وؤ، او بیا به چې کله راغلو نو مور به ویل:

زویه! راځه ډوډۍ چمتو ده، ډوډۍ وخوره بیا به لوبې وکړې، وږی شوی به یې؟

کله به چې مو په زړه جوړه وه، وربه غلو او ډوډۍ به مو وخوړله او کله به مو کتابونه کېښودل او د لوبو لپاره به مو د کلي جومات خواته ورمنډه کړه، تر ډېره به مو لوبې کولې بیا به د جومات ملا صیب (مولوي صاحب) ټولو ته غږ کړ:

وه هلکانو! راځئ، زه آذان کوم تاسې اودس وکړئ، چې ترڅو کلیوال راځي لمانځه ته چمتو شئ.

چا به ویل:

سمه ده ملا صیب!

چا به ویل:

زه په کور کې اودس کوم او بیا د لمانځه لپاره جومات ته راځم.

چا به ویل:

زه اودس او لمونځ دواړه په کور کې کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاصیب موږ ته ټول اودس په کتابي ډول ښودلئ وؤ، خو په عملي ډول مو استنجاء نه وه زده، هسې خو په مجبوره ورځ کې بې له استنجاء هم لمونځ کېږي، خو زه بیا اوس هم په دې ډاربږم چې به مې لمونځ قبول شوی وي او که نه؟

نو موږ هغه کسانو چې د جومات تر څنګ ویالې کې مو اودس کاوه، هسې یوازې خوله پوزه، او مخ لاسونه او سر پښې وینځلې، بیا به جومات ته ننوتو او لمونځ به مو په جمع کاوه، چې کله به مو لمونځ خلاص کړ، بیا به د ملاصیب (صاحب) تر څنګ کېناستو، او وبه مو ویل:

ملاصیب موږ ته کیسه وکړه!

ملاصیب به کله د آدم (ع) کیسه کوله، کله د نوح (علیه السلام) کله د اصحابو کیسې او همداسې نورې کیسې به یې راته کولې، کله به مو قرآن کریم لوست او ملاصیب به یې راته ترجمه (ژباړه) کوله، بیا به دباندې راووتو، او تر مازدیګره پورې به مو لوبې کولې، مازدیګر چې به مو پلرونه راغلل نو، هر یو به له خپل پلار سره جومات ته ولاړو لمونځ به یې وکړ او بیا به په ګډه (یوځای) کورته تلو، هلته به مو تر ماښام درس ویلو، ماښام به چې کله پلار جمعې ته تلو، نو مابه خپل درسونه خلاص کړي ول، بیا به مور او ما دواړو یو ځای لمونځ کاوه، او له هغې وروسته به مور راته کیسه کوله، کیسه به لانه وه ختمه چې زه به ویده شوی وم، که به مې په درسونو (لوستونو) کې څه ستونزه لرله، بیا به ملا صیب او یا هم معلم اکبر ته ورغلم، هغوئ به راسره مرسته کوله، چې کله به ښوؤنځي ته ولاړو نو سرمعلم خیرمحمد به ټول زده کوؤنکي په کتار(قطار) ودرول، سرمعلم صیب به یو څو نصیحتونه راته وکړل، او بیا به ټول خپلو ټولګیو ته ولاړو، هسې زموږ په ښوؤنځي کې درې ټولګي ول:

لومړی ټولګی چې زما کوچنی ورور پکې وؤ، د چنار لاندې یې ورته لیمځی اوار (هموار) کړی وؤ.

دوهم ټولګی چې هغه ته یې هم د زوړ چنار لاندې پوزی اوار کړی وؤ.

او دریم ټولګی چې د هغه ټولګي تر ټولو کوچنی زده کوؤنکی زه وم، زموږ ټولګی د توت تر زړې ونې لاندې وؤ، زموږ لپاره یې څو دانې غټې تیږې نیمې په ځمکه کې خښې کړې وې، موږ به په هغو کېناستو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لومړي ټولګي کې د دې لپاره چې ډېر کوچنی وم، نو تر ټولو اخر شمېره یعنې پنځلسم وم، په دوهم ټولګي کې مې ډېر درس ووایه پنځم شوم، او چې کله په دریم ټولګي کې شوم، هتله لومړی شوم، نو ځکه کله چې به ښوونکی راغی، نو ما به وویل:

ولاړ سئ!

ټول هلکان به ودرېدل، بیا به ښوونکي وویل: کېنئ(کښېنئ)!

ښوونکي به وویل:

زده کوونکو ستړي مشئ!

زدکوونکو به وویل:

خیر یوسې ژوندی اوسې ښوونکیه!

ښوونکي به وپوښتل:

پرون مو څه ویلي ول؟

ما به ځواب ورکړ،

مثلاً: د جمعې(+) تعریف.

بیا به ښوونکي څو کسان پورته کړل، او پوښتنې به یې ترېنه وکړې، له هغې وروسته به یې لوست پیل کړ، ډېر په کراره به یې درس ورکاوه، زموږ ټولو هلکانو له ښوونځي سره مینه وه، له همدې امله له ډېر لرې ځای څخه ښوونځي ته راتلو، هلته به مو درس ویلو، ډېرو زده کوونکو د زړه له تله زیار وېسته.

په کلي کې هم خوشحاله خوشحالي وه، هر چا به خپل کار کاوه، چا به د چا په کار کې کار نه لاره، جنګ جګړې تر دې مهاله هېڅ نه وې، د پسرلي پر مهال به زموږ کلی داسې وو لکه د عطرونو هټۍ (دوکان) چې یوې خواته به یې لاړې یو ډول ښایسته بوی به یې کاوه او چې بلې خواته به یې لاړې بل ډول ښایسته بوی به یې کاوه، دنیا نه وه سم جنت وو، د اوړي په مهال خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به هسې هم دنيا کې توپير راغلی وؤ، له نيمې دنيا نه به دوزخ جوړشو او نيمې څخه جنت، زموږ کلی هم د جنت په منځ کې پروت وؤ، له اصلي جنت سره يې دا توپير وؤ، چې هلته حورې او هر ډول مېوې پکې وي، د شيدو(شودو) او شرابو ويالې پکې وي، خو زموږ په کلي کې چې کومې حورې وې هغه به موږ ليدلای هم نشوې، ځکه دا خبره ډېره بده او د شرم څخه ډکه وه، او دا به هم څرګنده نه وه، چې کومه حوره به دچا وي، د چا په نصيب به شي، بله خبره دا وه، چې ځينې مېوې پکې نه وې او بله خبره هم دا وه چې زموږ په کلي کې شيدې ولې خو په ويالو کې نه بلکې په پيالو کې، شراب خو هسې هم په مسلمانانو باندې په دې دنيا کې حرام دي، زموږ لپاره اوړی (دوبی) د لوبو تر ټولو ښه څپرکی (فصل/موسم) وؤ، او د پلرونو لپاره مو د مېوې د راټولولو ښه څپرکی. موږ ته به ځکه خدای راکړې وه، ځکه لمر ته به ګرځېدو راګرځېدو چې ښه ګرمي به مو وشوه، بيا به لاړو او په اوبو کې به مو ځانونه واچول او لامبو به مو وهله، کله به د دې لپاره ډېر ناروغان هم شولو چې په ګرمي کې به ګرځېدلي ولو، بغير له لامبو نه يوه بله لوبه چې هره ورځ به مو کوله، هغه د افيز (حفيظ) مړی وه، د افيز مړی داسې لوبه وه چې: يوکس به ښه ډېره شوتله (شفتله) سره را ټوله کړه، له هغې څخه به يې يوه لويه مړی جوړه کړه، بيا به يې غټ کړ، ما د افيز مړی کړې ده، هلکانو به په هغه پسې منډې وهلې، ترڅو چې هغه به يې ګېر کړ، چې کله به ګېر شو، نو د هغه ستونی به يې کلک ونيوه، بيا به يې ورته وويل:

افيزه (حفيظه) بچو مړی خطا کړه!

ډېرو به خطا کوله، خو داسې کوم کس به هم پيدا شو چې خطا يې نه کړي، دغه کس به ترڅو نه خوشې کېده، ترڅو چې به يې مړی تېره کړې نه وه او يا به يې ښکته غورځولې نه وه، د مړی تېرول به اصلاً نا ممکن وؤ، خو کله کله به داسې وشول، چې کوم کس به تېره کړه، يو ځل خو ما هم تېره کړه، تر هغې وروسته به مې کله هم د افيز مړی نه کوله، په دې لوبه کې چې به چا مړی تېره کړه، تر يوې اونۍ به اتل وؤ او ټولو هلکانو به يې خبرې منلې او د هغه صفتونه به يې کول او که چېرې کوم کس مړی ښکته غورځولې وای نو هغه تر اتل کېدو شرمنده وؤ.

خوسی به مو هم کاوه، خوسی زموږ په سيمه کې داسې لوبه وه: څو کسان به يوه ډله شول او څو کسان به بله ډله، دواړو ډلو به يوه يوه پښه نيولې وه، او يو بل به يې ډيکه (ټېله) کول، کله به بايلل د ټولې ډلې د پښو په خوشې کېدو کې وؤ، او کله هم د ټولې ډلې په لوېدو کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جنت هغه وخت په ختمېده شو، چې په کومه ورځ زما لاس په خوسي کې ترک وکړ او زړه مې خبر شو چې بیا د کلي مشر حاجي قلم اکا ته ولاړو او ورته ومې ویل:

حاجي صیب (صاحب) په خوسي کې مې له لاس څخه ترک غړ پورته شو، اوس ډېر خوړېږي.

حاجي صیب راغی او زما لاس یې کش کړ، بیا یې بېرته ډیکه کړ، حاجي صیب غوښتل چې څه ووایي، خو په همدې وخت کې یو کس راغی او ویې ویل:

حاجي صیب وحاجي صیب ژر راشه! ځکه چې د کلي په کوزه (ښکته) خوا کې ځینې خلک مېشت شوي دي، هغوئ وايي چې کوچان یو، خو زه فکر نه کوم چې کوچان دې وي.

په دغه خبره له حاجي صیب څخه زه هېر شوم، هغې خواته روان شو، موږ هم ورسره لاړو چې ومو کتل خلکو کېږدۍ (خېمې) لګولې وې، په ښکاره توګه کوچان ول او حاجي صیب ته یې هم وویل چې موږ کوچان یو، دوه درې میاشتې دلته تېروؤ، بیا له خیره سره ځو.

حاجي صیب ورته وویل:

ښه راغلئ، په خیر اوسئ که څه ستونزه وه، موږ درسره مرسته کوؤ.

هغوی مننه وکړه او موږ هم بېرته کلي ته را روان شولو.

چې کلي ته راورسېدو نو حاجي صیب راته وویل:

اوس خو ستا لاس جوړ شو، خو کېدای شي چې اثر به یې په ټول ژوند درسره وي، کله نا کله به دې یادوي او په تا باندې به بوج راولي.

هغه شپه خوب نه راته، خو ډېر په سختۍ سره ویده شوم، مور به مې کله څه او کله څه ویشول، خو له هېڅ شي سره زما د لاس خوږ نه کراېرده، سبا سهار چې کله لمانځه لپاره پاڅېدم نو ګورم چې مور مې راته اوبه تودې کړې وې، راته یې وویل:

بچیه نن په تودو (ګرمو) اوبو اودس وکړه.

ما ورته وویل: خو مورې! اوس خو اوړی (دوبی) ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور مې وویل:

جار دې شم زویه! پوهېږم چې اوس اوړی ده، خو ستا لاس ژوبل شوی دی، یعنې وتی وؤ، نو که څو ورځې یې په تودو اوبو ونه وینځې نو بیا به درته وخوږېږي (درد به درته وکړي).

تر هغې خبرې له ما څخه هم هېر شوي ول، چې زما لاس ژوبل شوی وؤ، خو چې کله مې لوټکه (کوزه) پورته کړه، پوه شوم چې لاس مې په رېښتیا ژوبل شوی وؤ.

خو خیر اودس مې وکړ، بیا د لمانځه لپاره جومات ته ولاړم، چې لمونځ خلاص شو نو ټولو کلیوالو ته په خطاب کې ملا صیب (مولوي صاحب) وویل:

یوه شېبه صبر وکړئ! ځکه چې حاجي صیب (حاجي صاحب قلم د کلي ملک) درته یو څو خبرې لري.

حاجي صیب خبرې داسې پیل کړې:

ورونو! زموږ په کلي کې کراره کراري وه، غلا، ناروا، ظلم، ستم، زنا، قتل، تېری نه وؤ. خو بېګاه د کامران خان غوا ورکه شوې ده، د شپې خو خلاصه هم نه وه پاتې شوې، او که خلاصه هم وای نو د تیارې له وېرې نه تښتېده، ښکاره خبره ده چې چا به پټه کړې وي.

نو ځکه خو په هغې ورځ زموږ ټول کلیوال په هغې غوا پسې ګرځېدل، تر مازدیګره یې درک ونه لګېده، مازدیګر یو کس راغی ویې ویل: غوا خو پیدا نشوه، خو د همغې غوا سر د کوچانو (کوچیانو) له کېږدیو (خېمو) سره پروت وؤ او همدا رنګه د هغې غوا څرمن (پوستکې) او پښې یې.

ډېر کلیوال هغې خواته روان شول، چې کله هلته ورسېدلو، نو چې ګورو څه نه وؤ، خو حاجي صیب له کوچانو سره وغږېده، هغوی ورته وویل:

موږ نه له غوا څخه خبر یو، نه یې له سر نه او نه یې له څرمن او پښو څخه، کېدای شي ستاسو هغه کلیوال به دروغ ویلي وي، یا به غلط شوی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام د آذان وخت وؤ، چې کليوال ټول له هغه ځايه را روان شول، په لاره کې به هغه کس ته ټولو ويل:

دروغجنه موږ ټول دې د دنيا هغه سر پورې سرګردانه کړو، او هلته هېڅ نه وؤ، خداى دې تا ووهي او خدا دې تا په خېټه روان کړي!

جانو د کليوالو په دې خبرو ډېر خپه (خفه) وؤ، او له ځانه سره يې ويل:

نېکي مه کوه بدي به له تا څه غواړي؟

جان محمد يو ډېر لوړ سړئ وؤ، په مقام او قد دواړو کې، خو کله يې چې د يوکليوال خوسى پټ کړ له جان محمد نه جانو ته واوښت، خبره داسې وه چې:

د جان محمد او هغه بل کليوال دواړو غواوې (غواګانې) يوځاى لنګې شوې، د جان محمد غوا خوسۍ وزېږوله او د هغه بل کليوال غوا خوسى، خو د جان محمد خوسى پکار وؤ، نو ځکه خو يې خپله خوسۍ د هغه له غوا سره پرېښوده او د هغه خوسى يې له ځانه سره بوته او خپلې غوا سره يې خوشې کړ، بيا په دې کار کې کوم کليوال ليدلى وؤ، او د همدې لپاره يې نوم بد شو، او اوس ټول خلک ورته جانو وايي، جانو يو ډېر ځواکمن او غيرتي سړى وؤ، خو لږ ساده ګى وؤ، زموږ ټولو به ښه ساعت ورسره تېر وؤ، موږ ته به يې ټوکې کولې او کله کله به يې ډېرې ساده ساده خبرې هم کولې.

راځو اصلي کېسې ته: خبره داسې شوه، چې د غوا له ورکېدو وروسته د غوا خبره آس ته واوښته، يعنې تر هغې شپې وروسته په دوهمه شپه باندې آس ورک شو.

د هغې شپې په سبا هم خلک ډېر وګرځېدل خو د آس څه اثر يې تر مازديګره پيدا نه کړ، خو صبور اکا ويل چې:

د کوچانو له کېږديو سره يې د آس زين او ځينې نور سامان ليدلي وؤ.

چې کله کليوال ورغلل بيا هماغه خبره شوه، توپير يې دا وؤ، چې صبور اکا ته چا سپکې سپورې نشوې ويلاى سبا بيا د نادر اکا غوا ورکه شوه، خو د دې غوا هېڅ اثر چا ونه ليده، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بله شپه د نادر اکا ټول جوار رېبل شوي ول، خو څه اثر يې نه ښکارېده، ټول خلک راساً د کوچانو خواته ورغلل، د جوارو څه ټانټې هلته پرتې وې، د همدې لپاره خلک کوچانو ته په غوصه شول، حاجي صيب د غواګانو، آس او جوارو بيه په زيان کې ترې وغوښته، خو کوچانو په لومړيو کې سر زوري کوله، وروسته چې پوه شول چې سرزوري يې کارنکوي، بيا يې ومنله چې اوؤښتی زيان به جبرانوي، خو کليوالو دا نه منله چې هغوئ دې نور په دې سيمه کې پاتې شي، په زيان کې مو له هغوئ څخه د پرش مېږې واخيستې، او هغوئ ته يې وويل:

چې تر سبا سهار پورې دا سيمه پرېږدئ، کنه بيا به درته ښه نه وي.

خو کليوالو دا وېره لرله چې نن شپه هم زيان او هم نور ګټه له موږ څخه وانه خلي، يعنې داسې نشي چې نن شپه له څو کليوالو څخه په يوه شپه کې غلا وکړي او بيا سبا وتښتي، نوځکه خو ټولو کليوال د پيرې لپاره ووتل، په هغې شپه ټولو کليوالو پيره کوله، سبا چې مو کله د سهار لمونځ وکړ، او سهار چای مو وڅښه، نو د کوچانو خواته روان شولو، هلته چې ولاړو کوچان نه ول، تللي ول هغه هم ډېر لرې.

××××××

خو په دغې شپې زموږ يو کليوال د ټوپک د اور لاندې راغی او ووژل شو، ټول کليوال هلته ورټول شول، په نوره کيسه نه پوهېږم ځکه زه کوچنی وم او چا نه ورپرېښودم، چې هلته ورشم، سبا ته يې د جانداد اکا جنازه وکړه او وروسته له جنازې څخه حاجي صيب عبدالله ګل اکا، شکور اکا او کريم ګل زموږ کور ته راغلل، حاجي صيب وويل: چې:

دا شونې نه ده چې دا کار به کوچانو کړی وي، زه داسې فکر کوم چې دا کار د کليوالو د کوم کس دی، نو ځکه موږ په پټه پيره کوؤ، چې ګېر يې کړو.

په لومړی شپه هيڅوک هم هلته رانغی، دوهمه شپه هم څوک رانه غی، خلک هم ستړي شول او د راتلونکو شپو لپاره يې څو نورې ډلې وګومارلې، چې په دې ډلو کې به هر يوې ډلې ته په درېؤ ورځو کې يو ځل د پيرې وار راته، په درېمه شپه څو کسان راغلل چې ټوپکې ورسره وې، پيره دارانو د ودرېدو ورته وويل، هغوی ودرېدل، يو کليوال لاټين (الکين)يې ورنږدې کړ، چې د لاټين رڼا پرې ولوېده، خلک حيران شول، ځکه هغه غله نه ول بلکې عسکر(سرتېري) ول، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عسکر هم نه خوښېدل، ځکه د عسکرو توپير له غلو سره دا وؤ، چې غلو به د شپې له خوا کوم کليوال بوته، خو عسکرو به د ورځې له خوا، عسکرو بـه زمـوږ مالونـه نـه لوټل خو غلو بـه لوټل، بل توپير يې دا وه، چې عسکرو به چې کوم کس له ځانه سره بوته، د هغه سړي بـه مړی او ژوندی ورک شو، خو غلو به بيا مړی ورته پرېښوده، تر څو کورنۍ يې ترېنه بېغمـه شـي، لـه دې خبرې تېرېږو، خبره دا سې شوه، چې د غه شپه هم په خير سره تېره شوه، سبا شپه بيـا پيـره شـروع شوله، په دغه شپه زما پلار هم پيرې ته ولاړ، تر څو که خدای کول هغه غله او قاتلين پيدا کړي، کليوال ټول په تمه ول، ترڅو هغوئ ته يې چې کومه لومه ايښې ده، هغـوئ هغـې تـه دننـه شـي او دوئ يې هم راګېر کړي، له نېکه مرغه چې هغوئ راغلل، د کلي د جومات له څنګه تېرشول او د جانداد اکا کور خواته راغلل چې زموږ له کور څخه غوا غلا کړي، پيرداران ترېنه راتاو شـول او خلک يې ټول ونيول هغوئ يې زموږ غوجل کې وتړل، ترڅو سبا چې ټول کليوال راشـي بيـا بـه د دوئ په اړه له غور او سوچ وروسته فيصله (پرېکړه) وکړي، چې څه ورسره وکړو.

سبا سهار تر لمانځه او د سهار چای تر څښنول ورسته ځينې کليوال او مشران زموږ د حجرې خواته را روان شول، او زموږ حجرې تـه ننوتـل، زه لاړم چای مـې ډېر پـه سـختي سره راوړ، چې چای مې اچاوه خلکو خبرې داسې پيل کړې:

د جانداد اکا زوی نسيم:

زه خو وايم: دوئ ټول به ووژنو او ځان به ترېنه خلاص کړو، هسـې هـم دوئ زمـا پـلار او زمـوږ نور کليوال ووژل، نو ځکه خو کېدای شي چې موږ د خپلو عزيزانو بـدل ترېنـه واخلـو او لـه دوئ څخه هم ځان خلاص کړو.

شکور اکا وويل:

زه وايم چې: د دوئ مخونه به ورتور کړو په خرو به يې سپاره کړو او پـه ټولـه ولسـوالۍ بـه يـې وګرځوؤ.

عبدالله ګل اکا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه داسې سوچ کوم چې باید دوئ ټول ووژنو او سپیانو ته یې واچوؤ، تر څو نور ترېنه عبرت واخلي.

حاجي صاحب وویل:

داسې به وکړو چې د ټولو لاسونه به ترې پرې کړو چې دا کار هم له اسلام سره سم دی، او هم بنه کار دی نور خلکو ته هم بنه عبرت دی، ځکه که مړه یې کړو یو څو ورځې به د خلکو په زړه وي بیا به یې هېر کړي، خو که لاسونه یې پرې کړو، تر څو چې خلک یې وینې عبرت ترېنه اخلي.

مولوي صیب هم د حاجي صیب خبره ورتائید کړه.

خو شفیق چې هغه مهال په استخباراتو کې یې نده درلوده، وویل چې:

دوئ به حکومت ته وسپارو ترڅو هغوئ یې محاکمه کړي او که چېرې یې حکومت ته ونه سپارو نو هغوئ به له خبرېدو سره سم موږ مجرم وګڼي او عسکر به راولېږي، ترڅو موږ ونیسي او له نیولو وروسته به د دوئ په ځای موږ محاکمه کړي.

کریم ګل چې زموږ د کلي دوکاندار (هټیوال) وؤ، ډېره ساده سړی وؤ، چې کله یې دا خبره واورېده، کوم چای چې یې په خوله کې وؤ، هغه یې د کوټې منځ ته وشینده، او ویې ویل:

ته رېښتیا وایې؟ رېښتیا به داسې کېږي؟

ټولو کلیوالو ورپورې وخندل بیا ترڅو شېبو وروسته شفیق ورته وویل:

هو! بالکل به همداسې کېږي.

خو خیر همدا خبره د کلیوالو له خوا ومنل شوه او د نوې اونۍ لومړۍ ورځ یې حکومت ته د دوئ د سپارلو لپاره وټاکله.

د شپې له خوا عسکر راغلل ټول کلی یې محاصره کړ، ځینې کورونه یې هم تلاشي کړل، خو له نېکه مرغه زموږ غوجلې ته چې په هغې کې هغه غله ول او مخته یې سپې تړلی وؤ، هغې غوجلې ته دننه نه شول، تر سبا پورې په کلي کې ول، سبا سهار څو کسان چې دوربینونه او کاغذونه یې په لاسونو کې ول، دې ځای ته راغلل او دلته یې ډېر ځایونه وکتل، بیا مازدیګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته ولاړل، په سبا يې د جُمعې ورځ وه، چې کله ټول کليوال د جُمعې لمانځه ته راټول شول، ملاصيب تر لمانځه وروسته کليوالو ته وويل:

تاسو څو شپې صبر وکړئ مورږ تاسو ټولو ته هغه غله دربښيو د غلو تر کتو وروسته به بيا ټول کورونو ته ولاړ شئ.

ټولو کليوالو غله وليدل، خو يوه تن وويل: چې د غلو له ډلې څخه دا يو تن د کوز کلي د خان سمندر خان کس دی.

خبره د شنبې ورځ ته پاتې وله، چې د شنبې ورځ شوه، کليوالو غله په موټر کې واچول او د ولسوالۍ خواته روان شول، هغوئ يې د ولسوالۍ استخباراتو ته وسپارل، هغوئ ورته وويل:

مورږ به له دوئ څخه څېړنه وکړو، بيا به تاسو ته خبر درکړو، چې کله يې محکمه ده، تاسې بايد محکمې ته راشئ او هلته خپله شاهدي (ګواهي) ورکړئ!

ټول کليوال، چې کوم ولسوالۍ ته تللي ول، هغوئ بېرته کلي ته راغلل او په کلي کې خوشحاله خوشحالي شوه، کليوالو رانګارنګ (بېلابېلې) لوبې شروع کړې.

کريم ګل به ويل:

زما د سپېلنو زور خو وينئ چې ټول غله مې درته سم کړل، ما به چې لوګي کول تاسو به ويل چې: ياره ته هم عجيبه سړی يې، د سپېلنو يې له غلو سره څه؟

حاجي صيب به ويل:

دوئ بد بوتي دي، او بد بوتي بلا نه وهي.

ملاصيب به ويل:

داسې دعا کوئ چې الله تعالیٰ (جله جلاله) مو دې له دې بلاوؤ څخه د تل لپاره نور خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کلیوال د دې خبرو په کیسه کې نه ول، ما او زما یوه ملګرې چې شمس الرحمن نومېده، مونږ به په ساده اصطلاح شمسو ورته ویل، په دغه ورځ مو د ودان احمدزي دا شعر د سندرې په ډول په زوره تکراراوه:

د ګناه پاینبت همدا وي ټول علم ته به رسوا وي

کله چور او چپاول وي کله قتل، کله غلا وي

د ولس پروا چې نه کړي بیا زندان به یې سزا وي

هسې هم سبا د کریم ګل کوژده وه او کریم ګل د کلي ډم ته ویلي ول، چې نن به د کلي په میدان کې تر سبا پورې مېله وي او ډول به غږوي، همداسې وشول تر سبا پورې ځینو خلکو اتنونه، کول چا به ننداره کوله، حاجي صیب، ملا صیب، د جانداد اکا زوی او عبدالله ګل اکا او ځینې نور مشران له میدان څخه روان شول. پلار مې هم ماته غږ وکړ او راته یې وویل:

زویه! چابک(چټک) به ولاړ شې کورته، مورته به دې ووایې چې شین چای کېږدي.

مور مې هم شین چای وکه او ما چای له ځانه سره واخیست او حجرې ته مې یوړ، خلکو بحث پیل کړی وؤ، د کلي په شته حالاتو یې سره خبرې وکړې، تر څو په راتلونکي کې څرنګه کولای شي، چې له داسې پېښو څخه مخنیوی وکړي.

د جانداد اکا زوي نسیم وویل:

راځئ داسې به وکړو، چې که خدای وکړي، یو څو تکړه ځوانان به وټاکو ترڅو د کلي امنیت سمبال کړي.

کریم ګل وویل:

داسې یو کار ځکه نشي کېدای چې زمونږ کلی له څو خواوؤ څخه لارې لري، نو د دې لپاره باید څو ډلې جوړې شي، په هره ډله کې باید ډېر کسان شتون ولري، که چېرې داسې وکړو، دا پیره به تر یوې میاشتې ډېر دوام ونکړي، ځکه ځوانان به ستړي او زړونه به یې ساړه شي او نور به له دې کار څخه تېر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه کلیوال کریم گل ته وویل:

یاره ته هم هوښیار شوی یې، ودې نه ویل چې دا خبره دې څنګه په مغزو کې راوګرځېده؟

کریم گل وویل:

اصل کې خبره داسې ده چې یو وخت زما مور راته دا کیسه کړې او ویل یې:

یو وخت په یوه ځای کې څو کسانو په ځنګله کې کار کاوه، دوی به د شپې له خوا په نوبت سره پیره کوله یوه شپه د دوی څخه د دوؤ مېنځ کې شخړه پیدا شوه، دریم هم د دوی د یوه تن ملاتړ وکړ، د شپې هغه یو یوازې تن له ځانه سر وویل:

دوئ خو پیره کوي نو زه ولې پیره وکړم.

دی کراره ویده شو، هغو نورو په نوبت سره د شپې پیره وکړه، خو یو وخت دواړه ویده شول، سهار چې را پاڅېدل، نو ګوري چې څه خبره نشته سبا شپه هغو دواړو پخپل منځ کې هم شخړه وکړه او درې واړه بېل بېل څملاستل، هر یوه به ویل چې هغه بل دې پیره وکړي، په همدې کې یوه له ځان سره په لوړ آواز وویل:

زه خو لږ لږې ځای ته ځم، هلته تر سهار پیره کوم، ولې د بل چا لپاره پیره وکړم.

یوه بل هم همداسې وویل، بیا ولاړل، دا یو کس یوازې پاتې شو، هغه دوه تنه چې لرې تللي ول، دواړو پیره کوله، یو وخت چې خوب پرې زوروړ شو، نو له ځانه سره یې وویل:

پرون شپه څه وشول چې نن شپه به وشي.

کراره ویده شول، خو هغه دریم یې په اور کې خپله چاړه ومنډله او خپل لاس یې وسوځاوه، ترسهاره ویښ پاتې شو، سهار یې زړه وشو چې له ملګرو سره روغه وکړي، ځکه ټوله شپه یې په ویښه تېره کړې وه، خو چې څومره چغې یې ووهلې ملګرو یې ځواب ورنکړ، په ځنګله کې ډېر وګرځېده بلآخره یې دواړه ملګري په داسې حال کې پیدا کړل، چې نیم بدنونه یې لیوانو خوړلي ول.

کلیوالو بیا وخندل، یوه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو تا پدې خبرو باور وکړ؟

له دې خبرې سره د کليوالو خندا نورهم زور واخيست، چې په دې وخت کې حاجي صيب وتوخل، بيا ملاصيب په خبرو پيل وکړ، خپلې خبرې يې داسې پيل کړې:

خندق جګړه کې چې کله يهودانو او قريشو سره تړون وکړ، نو پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) دې جګړې ته د تياري لپاره مسلمانان راټول کړل، چې مشوره پرې وکړي، سلمان فارسي (رضي الله تعالیٰ عنه) وويل:

په فارس کې به چې کله خلک پوه شول د دښمن لښکر ډېر دی، دوئ به يوه کنده وېسته چې هغې ته خندق ويل کېږي او چې کله به دښمن دلته را ورسېده، نو هيران به شو، تر کندې راتېر دی نشو.

نو ځکه خو پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) همدا د سلمان فارسي خبره تائيد کړه او هلته يې خندق جوړ کړ، اوس زه هم وايم چې بايد خندق جوړ کړو.

حاجي صيب وويل:

د ملاصيب خبره سمه ده، موږ بايد داسې وکړو چې تر کلي خندق راوګرځو او بيا هغه کومه خاوره چې له خندق څخه راوتلې ده له هغې څخه به ديوال جوړ کړو، چې په دې توګه به هم ديوال شي او هم خندق.

ټولو کليوالو وويل: سمه ده! حاجي صيب ته خو زموږ مشر يې، چې ته څه وايې هغه به کوو، تر واده وروسته به د دې کار لپاره چمتوالی ونيسو او ان شاء الله چې، سبا نه بله ورځ به کار پيل کړو.

×××××

په کومه ورځ چې کليوالو غوښتل چې کار پيل کړي، په هغې ورځ عسکر کلي ته راغلل، حاجي صيب، ملاصيب، کريم ګل، نسيم، زما پلار، د کريم ګل پلار عبدالله ګل اکا او ځينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور مشران يې ونيول او له ځانه سره يې بوتلل، سبا چې کله شفيق الرحمن راغی، کليوالو ورته وويل:

چې تا خو ويلي ول، که چېرې موږ غله حکومت ته وسپارو، نو هېڅ خبره نشته، اوس خو يې ټول کلی هم له ځانه سره بوته!

د شفيق الرحمن په تنديې کې ګونځې پيدا شوې، په لوړ آواز يې وويل:

چپ کمعقله! وو ايه چې چا بوتلل او چېرته يې بوتلل؟

شمس الرحمن يا په ساده اصطلاح شمسو د شفيق الرحمن ورور وؤ، ويې ويل:

للل لاللل لا! لالا! هغه کليوال عسکرو له ځانه سره بوتلل.

شفيق الرحمن په بېړه، د ولسوالۍ خواته روان شو، سبا غرمه شفيق الرحمن راغی او ځينې پاتې کليوال يې را ټول کړل ورته ويې ويل:

څه خبره نشته! هسې سمندرخان شکايت کړی او ويلي يې دي، چې تاسو د هغه کسان ډبولي دي، هغوئ مو له کوزې کلا څخه نيولي او برکلي ته مو بولي دي، بيا مو څو ورځې هلته بندي کړې دي، د همدې لپاره د ولسوالۍ سرتېرو زموږ ځينې مشران نيولي دي، ما خپله هڅه وکړه، څو ورځې وروسته خوشې کېږي.

شمسو وويل:

تا خو دا هم ويلي ول چې هېڅه به نه کېږي، خو عسکرو کليوال...

شفيق الرحمن په خبره کې ورولوېد:

چپ شه! رزيله! تاته چا د خبرو وار درکړی ده، چې ومې ويل خوشې کېږي، بيا خوشې کېږي!

شفيق الرحمن به د ورځې او شپې په ولسوالۍ کې وؤ، بلاخره څو ورځې وروسته د دوشنبې په ورځ کليوال راخوشې شول، په کلي کې يوځل بيا خوشحالي شروع شوه، تر ډېرو ورځو په کلي کې خوشحالي وه، موږ داسې فکر کاوه، چې نور هغه تېرې خبرې ورکې شوې دي، نور نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غله شته او نه عسکر یوازې او یوازې د کلي خوشحاله خلک به وي او خندا ګانې خو داسې ونشول.

څو ورځې وروسته دوه تنه عسکر راغلل، حاجي صیب سره یې خبرې وکړې، یو کاغذ یې ورکړ، بیا یې حاجي صیب ته لاس ورکړ، غږ یې نه راته چې څه سره وایي، خو د لاس ورکولو ورسته عسکر لاړل او حاجي صیب هم د ماسختن لمانځه وروسته کلیوالو ته ویلي ول:

چې باید ټول زموږ حجرې ته راشي، زه په دې خبره خبر نه وم، چې پلار مې د انګړ (حویلي) د دروازې (وره) په خوله کې غږ کړل:

زویه شین چای او ګوړه راوړه، ژر کوه چې مېلمانه راغلي دي!

ما خپل ورور ته وویل:

لالا ورشه چای ور وړه، پلار مې چای غوښتی ده.

هغه وویل:

ځه ورکه شه! خپله یې ورووړه، څه کوچنی خو نه یې د نهو کلو هلک یې!

ما هم چاینکه او د کوړې ډکه ټکرۍ له ځانه سره واخیسته، او لاړم چاینکه مې هلته کېښوده او په منډه په پیالو پسې راغلم، پیالې مې له ځان سره واخیستې، ورغلم ټولو ته مې چای واچاوه، په دې وخت کې حاجي صیب هم راغی، حاجي صیب ته مې هم چای واچاوه او د پلار ترڅنګ کېناستم، پلار مې ځان ته نږدې کړم او ویې ویل:

زما ګران زوی ډېر هوښیار ده، د مشرانو په مجلس کې خبرې نه کوي، همداسې ده، کنه زویه؟

ماهم وویل:

سمه ده پلار جانه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیوالو حاجي صیب ته سترګې نیولې وې تر څو حاجي صیب خبرې پیل کړي، حاجي صیب یوه وړه ټوټه ګوړه خولې ته واچوله، له شنو چایو څخه یې غوړپ وکړ، بیا یې خبره داسې شروع (پیل) کړه:

تېره ورځ دوه تنه عسکر راغلي ول، هغوئ ویل چې:

دلته زموږ انجینرانو سروې کړې ده، هغوئ ویلي دي چې په دې ځي کې هوایي ډګر په ښه توګه جوړېدای شي، خو یوازینۍ ستونزه ستاسو کورونه او کروندې دي، د افغانستان حکومت تاسې ته ستاسې د ځمکو بیې درکوي او ستاسو د کورونو په ځای تاسو ته کورنه درکوي، دغه د حکومت له خوا راستول شوی استعلام ده.

حاجي صاحب څو شېبې غلی وؤ، بیات یې پسې زیاته کړه:

ویې ګورئ! نن شپه مشوره کوؤ او سبا ته خو موږ باید هغوئ ته ژر ځواب وواېو، ځکه چې بیا هغوئ موږ ته هغه څه چې مو ترې غوښتي وي باید راکړي، مخکې تر دې چې هغوئ بېرته راشي باید موږ د استعلام ځواب لیکلی وي، ځکه هغوئ موږ ته لس ورځې وخت راکړی ده.

زما پلار وویل:

حاجي صیب زما په فکر باید داسې وکړو، چې څو ورځې ښه چورت ورته ووهو، له هغې وروسته به پرېکړه وکړو.

ټولو کلیوال هم د هو په اشارې سره سر وخوځاوه، بیا ملا صیب او حاجي صیب هم وویل:

بکل! دا ډېره ښه خبره ده، موږ به همداسې کوؤ.

×××××

د هغو لسو ورځو څخه پنځه ورځې یې ډېرې په خفګان تېرې شوې، بیا په شپږمه ورځه، سلام چې د څو کلو راهیسې په ښار کې اوسېده، کلي ته راغی، ما چې ولید ورته ومې ویل:

ته څوک یې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه راته وویل

سلام! خو ودې نه ويل ته څوک يې؟

ما ورته وويل:

زما نوم احمدزی ده، د دې کلي اوسېدونکی یم.

سلام وويل:

زه هم د دې کلي اوسېدونکی یم، د کريم ګل ورور يم، خلک راته سلام ګل وايي، خو زه، ځان ته يوازې سلام وايم، هسې ودې نه ويل، چې کور کلي کې څه کيسې دي؟

ما ورته وويل:

هېڅ بس څو ورځې مخکې له کابل څخه دوه سرتېري راغلي ول...

چې کيسه يې واورېده، راته يې وويل:

سمه ده ګرانه! ته ډېره هوښيار يې، چې غټ شې له تا څخه به غټ فتنه جوړېږي، زه اوس خپل کور ته ځم، د خدای په امان کوچنيه!

د شپې خپل کور کې غرېدلی وؤ، بيا سبا غرمه بيا زموږ په کور کې غونډه شوه، په غونډه کې تر ډېرو خبرو وروسته داسې پرېکړه ونيول شوه، چې کليوال به په استعلام کې ورته د ځمکې د تسليمولو په بدل کې بايد موږ ته په ښهرنو کې کور راکړي او يا هم د هغې بيه راکړي، د استعلام په ځواب کې مو هم داسې وليکل، بيا هغوئ هم له ډېر څه جر او بحث څخه وروسته دا راسره ومنله چې د هغو ځايونو کې د کورونو بيه ورکوي، خو تاسې به هم په يوه مياشت کې ټول کلی او ځمکې تشوئ.

چې پنځلس ورځې تېرې شوې، حکومت زموږ کليوالو ته د ځمکو او کورونو پيسې ورکړې، زما پلار په شاه شهيد کې کور واخيسته، له هغې وروسته زموږ کليوالو چا خپل دروازې وېستلې چا خپل بامونه لوڅول، او چا هم خپلې ونې او باغونه وهل، او په کابل کې يې چې کوم کورونه ول، هلته يې وړل ترڅو بيا يې په ځمې کې د سون توکو پر ځای وکاروي، موږ هم خپلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړکۍ، دوازې، لرګي، ځینې ونې او چنار له ځانه سره یوړل، په کومه ورځ چې مور ته پیسې راکړل شوې، په هغې ورځې په سبا د داوود خان په ځای ترکۍ کېناسته، مور چې کله کډه وکړه، نو هلته په کابل کې ډېر بدلون راغلی وؤ، زمونږ ټول کلیوالو په کابل کې کور واخیست خو د پخوا په شان، هغسې لوبې نه وې، د یوبل کور ته تګ او راتګ، کیسې او ملګرتیا نه وه، په کابل کې زمونږ ملګري هغوئ ول، چې په ورځ کې به مو ورته دوه یا درې سلامه اچول، هسې د دې لپاره چې مونږ به ډېر سلامونه اچول، ځینو خلکو به راته دهاتي هم ویل، خو ما د دې خبرو پروا نه کوله، مور به مې هم له کوره څخه د ډېر وخت لپاره دباندې نه پرېښودم، او تل به یې راته ویل:

زویه! ډېر دباندې مه ځه دا کلی نده، دا د کابل ښار ده، دلته به ورک شې، یا به هم له کومې بلې پېښې سره مخ شې.

ټوله ورځ به په کور کې ناست وم، یوازې ښوونځي ته تلای شوم، بس نور بل داسې ځای نه وؤ، چې زه دې ورشم، بس له ښوونځي څخه چې به رخصت شوم ترو به کورته راتلم، د دې لپاره به په کور کې وم، چې مور او پلار به مې ویل باید درس ووایم، خو په داسې ځای کې درس کله ویل کېده، دا هغه کلی نه وؤ، چې به هغه ښکلې او پاکه، له عطر ډکه او تازه هوا پکې چلېده، په هرځای کې به یې د اوبو چینې وې، شا او خوا به یې غرونه ول، نور هغه د غوا ګانو شودې نه وې، د ورځې هغه پنځه بادام به نه ول چې زمونږ ماغزه به یې قوي (زورور) کول او نه هم هغه شنه پتي وؤ، چې مونږ به یې ونو تر سیوري لاندې درسونه ویل، دلته خو یوازې راډیو وه، چې له ماسپښین څخه تر ماسختنه به مې اورېدله، نور چې به د راډیو په اورېدلو ستړی شوم، بیا به ځمالستم، ورځې همداسې تېرېدې یو وخت هغه وخت چې حفیظ الله امین په تخت باندې ناست وؤ، زه په لسم ټولګي کې وم، زمونږ د ادبیاتو استاد نوی دې ښوونځي ته راغلی وؤ، د به تل د روسانو او د کمونیستانو صفتونه کول، د کمونیزم صفت به یې کاوه، ویل به یې:

کمونیزم یو داسې نظام دی، چې پادشاه او عام وکړي پکې یو شان دي، د کمونیزم نظام ژوند ډېر ښکلی ده...

د روسانو په اړه به یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شورویان له کلونو راهیسې زموږ د هیواد او زموږ د خلکو مرسته کړې ده، کله چې داوؤد خان په افغانانو باندې ظلم پیل کړ او د خلق ګوند سره یې خیانت وکړ، روسیې د خلق ګوند سره مرسته وکړه، د داوؤد خان حکومت یې چپه کړ او د خلقیانو حکومت یې جوړ کړ، چې نوم یې هم جهوري خلق افغانستان پرې کېښود او مرستې یې اوس هم دوام لري، پر راتلونکي کې به هم دوام لري.

زموږ د ټولګي ډېر شوخ زده کوونکي احمد احمدیار وویل: ښاغلی ښوونکیه! ومو نه ویل چې داوؤد خان څه خیانت کړی وؤ؟

ښوونکي په ډېر نرم انداز سره وویل:

داوؤد خان د خلق ګوند سره دا خیانت کړی وؤ، چې خپله داوؤد خان د خلق ګوند په مرسته واک ته ورسېده، خو څو ورځې وروسته یې له امریکا سره اړیکې ټینګې کړې، بیا څو ورځې وروسته یې د خلق ګوند د مشرانو د نیولو حکم صادر کړ، نو ځکه خو هم د خلق ګوند د اتحاد جماهر شوروي په ملاتړ په داوؤد خان کودتاه وکړه، او له واکه یې لرې کړ.

زموږ ټول کال په دې کې تېر شو، چې باید عامه ګټه په نظر کې ونیسو، تر ادبیاتو مو د لېنن او مارکس اصول ډېر زده کړي ول، د افغانستان علماء مو دومره نه پېژاندل، څومره مو چې د کمونیزم علماء پېژاندل، خو کله به چې موږ ترې نه پوښته وکړه چې د حفیظ الله امین او ترکي تر منځ څه تېر شوي ول، او لامل یې څه وؤ، نو خبره به یې تېروله، موږ هم نه پوهېدو چې ولې، ترڅو موږ په دوولسم ټولګي کې وؤ چې اتحاد جماهر شوروي په افغانستان باندې یرغل وکړ، زموږ ګاونډیان به د شپې له خوا بامونو ته ختل او په شعارونو باندې به سر ول، زما به نور زړه په تنګېده او کله کله به د موچي ماما خواته ورتلم، وروسته داسې آموخته شوم، چې له غرمې څخه به تر بېګا پورې له موچي ماما سره وم، هغه داسې سړی وؤ:

د ملي بسو له تم ځای سره به ناست وؤ، کله به یې پخوانۍ کیسې راته کولې او کله به یې تاریخ راته بیاناوه، کله به یې شعرونه راته ویل او کله به یې ټوکې کولې که ریښتیا درته ووایم ډېر پوه او ساعت تېره سړی وؤ، په ما باندې ځکه ډېر ګران وؤ، ځکه که به غمجن وم، که خفه وم، که پرېښانه وم او که به مریض وم، نو موچي ماما ته به راتلم، که صفا درته ووایم، نو د هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرض دوا (درمل) ورسره وه، بې له مرګه، هسې یوه ورځ زما معدې ډېر سخت درد کاوه، ده راته یې وویل: چې هیلنی (نعنا) په اوبو کې ووېشوه، بیا ځنې یو ګیلاس وڅښه، انشالا (ان شاءالله) ښه به شې.

چې دا کار مې وکړ بلکل روغ او جوړ شوم.

یوه ورځ دته یو کس راغی او ورته یې وویل:

زما دا بوټونه شکېدلي دي، ویې ګنډه، سړي ډېر ښه اخلاق لرل، ښکلې او پاکې جامې یې اغوستې وې، ماته یې اشاره وکړه ،چې ګوښې ته شه، زه لږ ګوښه شوم او بیا یې وویل:

ځوانه! څه کار کوې؟

ما په کرار غږ سره وویل:

د دولسم ټولګي زده کوونکی یم.

سړي وویل:

نور څه کار کوې؟

ما ورته وویل:

هېڅ، بس دلته له موچي ماما سره ودرېږم.

سړي وویل:

نوم مې ګلاب ده او په قلاچه کې مې دوکان ده، که دې زړه وؤ چې کار وکړې هلته راشه، زه تاته یو کار در کولی شم ساعت به دې هم تېر وي او پیسې به هم ګټې، څه پکې وایې؟

زما سړی خوښ شو، ښه سړی راته ښکاره شو، سبا چې له ښوونځي څخه راووتم، د ګلاب خان دوکان خواته ورغلم، چې کله هلته ورسېدم، سلام مې واچاوه، په لومړي سر کې یې فکر نه وؤ، خو وروسته چې یې راوکتل، راته یې وویل:

راځه دننه دوکان ته ترڅو به په دروازه کې ولاړ یې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هم هلته کېناستم (کښېناستم) او هغه راته چای واچاوه، پیاله یې رامخته کړه، ویل یې:

چای وچیکه (وڅښه) نورې خبرې به بیا سره کوو.

چې چای ومې وڅښه ده راته وویل:

ځوانه که زه تاته د میاشتې یو سلګون درکړم، ته له ماسره شاګردي کوې؟

ما ورته وویل:

ولې نه ګلاب کاکا! سر له سبا څخه ستا شاګرد یم، چې کله له مکتب څخه را رخصتېږم بس ترو به ستا دوکان ته راځم او له تاسره به په دوکان کې مرسته کوم.

سبا چې کله راغلم، ګلاب وویل:

ریښتیا ځوانه ما درڅخه پوښتنه هم ونه کړه، چې ستا نوم څه ده؟ خیر فکر وکړه چې اوس مې وکړه.

ما ورته وویل: زمانوم احمدزی ده.

ګلاب بیا زیاته کړه:

ستا پلار څه کار کوي؟

ما ورته وویل:

زما پلار د پوهنې وزارت کې کار کوي.

ګلاب بیا پوښتنه وکړه:

ته کوم ګوند کې یې؟ په خلق کې که په پرچم کې؟

ما ورته وویل زه نه په خلق کې یم او نه هم په پرچم کې اصلاً ماته دا ګروپونه خوند نه راکوي.

ګلاب بیا راته په یوه عجیبه انداز سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سرو جنډو (بیرغونو) والا پېژنې چې څوک دي؟

ما ورته وویل:

نه څه يې پېژنم، بس دومره ترې خبر يم چې شورويان دي او خلک هم وايي چې دوئ شورويان دي.

گلاب خان وويل:

بلکل همداسې ده، پوهېږې دوئ څه غواړي؟

ما ورته وویل:

دوئ غواړي چې زموږ هيواد جوړ کړي، يو ډېر ښه نظام جوړول غواړي، داسې نظام چې د عادي مأمور او د ريس جمهور(ولسمشر) توپير پکې نشته، دواړه يو ډول خواړه خوري، په هغه نظام کې که يوه کس مجرد وي او که واده سوی وي دواړه په يوې اندازه کار کوي.

گلاب خان راته نور څه ونه ويل، څو ورځې نورې هم موږ د سياست په اړه خبرې سره ونه کړې، نورې خبرې به مو کولې کيسې به مو کولې خو د دين او د سياست په اړه مو خبرې نه کولې، وروسته له يوې اونۍ بيا گلاب خان وويل:

ته رېښتيا وايې چې هغوئ د افغانستان جوړول غواړي؟

ما ورته وویل:

هو! خود رېښتيا وايم، او که زه ونه وايم هم بيا هم خبره همداسې ده!

گلاب خان وويل:

اصل کې خبره داسې نه ده، شورويان غواړي چې له موږ څخه غلامان جوړ کړي، خپل استعمار اوږد کړي، خپل کمونيستي نظام پراخ کړي، او امپرياليزم ته ماته ورکړي، خو زموږ د هيواد ساتل زموږ دنده ده، زموږ د پلرونو او نيکونو پرمهال انگرېزان راغلي ول، هغوئ مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مکناټن څخه تر ډاکټر براېډن پورې ټول مردار کړل اوس دوئ هم مردارۀ، که ستا خوښه وي، نو ته هم کولای شې چې له موږ سره په دې کار کې مرسته وکړې.

ما د هغه د خبرې په پرې کولو سره وویل:

سمه ده! چې هغوئ د افغانستان د ورانی او بیا یې بېرته په خپله نخچه (نقشه) جوړول غواړي او موږ باید د هغوئ مخه ونیسو خو ودې نه ویل چې څنګه به یې مخه نیسو، زه او ته په یوازې او که نور څوک هم په دې کار کې له موږ سره مرسته کوي؟

ګلاب خان وویل:

بلکل هغوئ غواړي افغانستان وران کړي او بیا یې په خپله نخچه جوړ کړي، موږ باید د هغوئ مخه ونیسو هسې که موږ مړه شو شهیدان یو او که چېرې ژوندي پاتې شولو، نو غازیان یو، په دواړو لارو کې بریالي یو.

ما ورته وویل:

په دې خبره خو زه هم پوهېږم، خو ما تاته وویل، چې موږ باید څه او څنګه وکړو، په یوازې خو نشو کولای چې د هغوئ مخه ونیسو څوک له موږ سره مرسته کوي؟

ګلاب خان وویل:

زه تا د جمعیت اسلامي دفتر ته بیایم او ته هلته خپل نوم ثبت کړه، هغوئ به تاته دنده درکړي.

×××××

سبا چې له ښوونځي څخه رخصت شوم، بیا د ګلاب خان دوکان (هټۍ) ته ورغلم، سلام مې ورته واچاوه، هغه چې زه ولیدم دوکان یې بند کړ او له ماسره روان شو، دواړه د جمعیت اسلامي افغانستان دفتر ته ورغلو، هلته ګلاب خان خپلې خبرې داسې شروع (پیل) کړې:

دا هلک به تل د بسو د تم ځای ترڅنګ له موچي سره ناست وۀ، اوس غواړي چې له موږ سره یو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعیت اسلامي په دفتر کې زما نوم ثبت شو او دا دنده یې راکړه چې باید بېرته د موچي ماما ځنګ ته ورشي او نور به له هغه سره کېني او ګوري به چې څوک په دولت کې دي، هغوئ به څارې تر کوره به یې ورپسې یې، چې کله دې د څو کسو پتې پیدا کړې بیا به زموږ دفتر (د جمعیت اسلامي افغانستان دفتر) ته معلومات راوړې.

سبا له ښوونځي څخه وروسته د موچي ماما سره ناست وم، تر ماز دیګر پورې څه خبره نه وه، ماز دیګر یو صیمنصب (صاحب منصب) له موټر څخه راکته (راښکته) شو، زه یې په تعقیب کې وم، تر کوره پورې چې ورسېده، نو د کور پته مې ښه په ذهن کې وساتله، بیا چې کله کور ته ولاړم، هلته مې په کتابچه کې ولیکله، دې کار ته مې څو ورځې دوام ورکړ، بیا مې د جُمعې په شپه ټوله کتابچه د جمعیت اسلامي دفتر ته یوړله، هلته مې هغوئ ته وسپارله.

ګلاب هم هلته ناست وؤ، د جمعیت اسلامي د دغه دفتر مشر، راته وویل:

دغه کسان چې تا د دوئ معلومات موږ ته راکړل، دوئ ټول کمونیستان دي، اوس ستا دنده دا ده، چې دوئ ووژنې.

ترڅو ما خپله خوله خبرو ته جوړوله، ګلاب خان وویل:

نه ! دی دې همدې کارته دوام ورکړي، دا کار بل چاته وسپاره، چې دا کمونیستان مردار کړي، دی دې خپل استخباراتي کارونو ته دوام ورکړي.

هغوئ هم دا خبره ومنله، او ماته یې وویل:

ځه ته خپل کارته دوام ورکړه، خپل کار کوه او هیواد ته خدمت کوه.

د استخباراتي کارونو داسې مصروف (بوخت) کړی وم، چې ډېر کله به ښوونځی هم راڅخه پاتې وؤ، درسونه خو لاڅه کوې، هسې هم د جمعیت اسلامي افغانستان ګوند د کابل د دفتر مشر به راته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاره! ډېر د ښوونځي په اړه فکر مکوه، دا مصطفیٰ او صادق چې ویلی څه ګټه یې کړې ده؟ اوس له تاسره په یوه کتار (قطار) کې دي، ته د کمونیستانو کورونه پیدا کوې، او صادق یې وژني، بس همدا توپیر درکې دی.

نو ځکه خو زه هم دومره د درسونو په غم کې نه وم، په همدې کې یوه میاشت تېره شوه، یوه ورځ زموږ په ښوونځي کې د درې ورځو لپاره د ښوونکو ناسته وه او په ننګرهار کې د جمعیت اسلامي د خاصو(ځانګړو) غړو غونډه وه، خبره داسې وه، چې د ښوونکو د ناستې په دویمې ورځ د جمعیت اسلامي د خاصو غړو ناسته وه، او زموږ مکتب خو د مالیمانو (ښوونکو) د ناستې لپاره رخصت وه، نو ځکه خو زه هم د جمعیت اسلامي د خاصو غړو غونډې ته چمتو شوم، ما د جمعیت اسلامي د دې دفتر مشر ته وویل:

وروره! سمه ده زه هم غواړم چې په غونډه کې ګډون وکړم، آیا زه هم کولای شم چې ګډون وکړم؟

د دفتر مشر وویل:

نه! ته نشې کولای چې په هغې غونډه کې ګډون وکړې، ته باید خپلې دندې ته دوام ورکړې او ته خو نشې کولی چې خپل مکتب پرېږدې.

ما ورته وویل:

خو مکتب رخصت دی!

د دفتر مشر وویل:

چې ومې ویل چې نشې تلای بیا نشې! په خبر پوه شوې؟

ما څه ونه ویل زړه مې وؤ چې له دفتر نه ووځم او د موچي ماما خواته ورشم، خو چې د دفتر دروازې ته ورسېدم، د دفتر مشر را غږ کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده! چې دومره شوقي يې، کولای شې، چې په دغې غونډې کې ګډون وکړې، خو پام کوه سبا ماسپښين بايد دوه بجې د ننګرهار په بهسودو کې اوسې په هغه ځي کې چې کوم دفتر دی، هغه خو دې ليدلی ده؟ هغه چې تېره جمعه ته او صادق ورغلي وئ؟ هلته غونډه ده.

سبا د دوؤ بجو پرځای يوولس بجې مې هلته ځان ورساوه، ځکه ما ويل چې ناوخته نه شي.

هلته مې چې خپل ساعت (ګړی) ته وکتل نو لا غونډې ته ډېر وخت پاتې وؤ، نو ځکه خو زه يوې کوټې لاړم، ما ويل مخکې تر ډوډۍ به يو څه خوب او آرام وکړم، لږ ګرمي وه او لږ ما سفر کړی وؤ، نوځکه خو مې ډېره ګرمي شوې وه، په همدې کوټې کې مې چې تشناب وليد، تشناب ته ننوتم ما ويل غسل به وکړم، په کوزه (لوټکه) کې مې نوې اوبه واچلې چې د دوؤ کسانو غږ راغی، چې فارسي خبرې يې کولې، لږ مې پام ورته ونيوه، ګورم چې مشر او صادق ده، د دغه ځي د فتر مشر زړه وؤ چې څه ورته ووايي، کېدای شي دا به يې ورته ويل:

چې زه دلته راغلی يم؟

خو مشر ډېر په غوصه په فارسي ژبه ورته وويل:

له لارې څخه لرې شه! ډېرې خبرې مکوه ځه ورک شه!!!

ما مخکې هم مشر ليدلئ وؤ، خو دومره په غوصه مې کله هم ليدلی نه وؤ، مشر ډېره حوصله لرله، هېڅ پوه نشوم چې دا ځلې ولې دومره په غوصه وؤ.

مشر صادق ته وويل:

ډېره مهمه خبره دا نه ده چې شورويان دې له افغانستان څخه ووځي، تر ټولو مهمه خبره دا ده چې بايد حکومت د پښتنو له لاس څخه د تل لپاره ووځي او زموږ لاس ته راشي، ځکه دوئ تل په موږ ظلم کړی ده، او موږ په دوئ رحم کړی ده، اوس وخت داسې ده چې موږ به په دوئ ظلم کوؤ، او بايد د دوئ څه له وسه ونه شي، موږ بايد د حزب اسلامي افغانستان د پراخېدو مخه ونيسو او د هغه پرځای باندې بايد موږ پراخ شو، خو تر ټولو مهمه ده دا چې ترڅو چې شورويان نه وي وتلي بايد د ټولو ګوندونو په منځ کې اتحاد موجود وي، ځکه که اتحاد نه وي نو بيا نه شو کولای چې شورويان له هيواد څخه وباسو او که شورويان له هيواد څخه ونه شو باسلی، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا امریکا هم موږ سره خپلې مرستې دروي چې دا کار به نه یوازې زموږ ، بلکې د ټولو په زیان وي.

دوئ ډېرې نورې خبرې هم وکړې، خو زما ورته هېڅ پام نه وؤ، ما یوازې د هغو خبرو په اړه سوچ کاوه چې دوئ مخکې کړې وې، د دې خبرو په اورېدو زما په سر کې سوچونه پیدا شول او د سوچونو په پیدا کېدو سره زما په سر درد شو، لږ وروسته زه هم ورغلم د ډوډۍ د خوړلو لپاره، ډوډۍ مې لږ څه وخوړه هسې مې سر هم خوږېده او زړه ته مې هم نکېده، زړه مې راته ویل چې له دې ځایه څخه ووځه او سیده (مخامخ) کورته ولاړ شه، خو بیا مې هم حوصله وکړه په غونډه کې مې ګډون وکړ، یوازې دا خبرې زما د خفګان لامل نه وؤ شوی، بلکې له هغه سره سره دا خبره هم زما د خفګان لامل شوئ وؤ، چې ما به کوم لیستونه او آدرسونه (پتې) ورکولې هغوئ به یوازې هغه کسان وژل چې پښتانه به وو او کوم کسان چې به پښتانه نه وو هغوئ به یې نه وژل، دربم دا چې هغوئ به ماته ویل:

خپله دنده ترسره کوه، مکتب (ښوونځي) باندې څه کوې؟ صادق چې مکتب ویلی څه ګټه یې کړې ده؟ خو هغه ده، هغه هم له تاسره په یوې ډله کې ده.

خو سهیل چې فارسي ژبی وؤ، هغه ته به یې ویل:

چې ته خپل درس وایه، په دې کارونو کې ډېرې ګوتې مه وهه او پام کوه چې مکتب خوشې نه کړې!

چې غونډه تېره شوه، نور ماښام وؤ، زما هم طبعیت ډېر جوړ نه وؤ، نو ځکه مې شپه هم هغلته د جمعیت په دفتر کې تېره کړه.

سبا سهار وختي مې له ننګرهار څخه د کابل په خوا حرکت راوکړ، یوؤلس نیمې بجې کورته ورسېدم، ډوډۍ مې وخوړه، تر هغې وروسته مې سر کېښود ویده شوم، هسې خو ما ټوله شپه خوب نه وؤ کړی، ځکه ټوله شپه په سوچونو کې پروت وم، مازدیګر مهال وؤ، چې له خوبه پورته شوم (پاڅېدم) مخامخ د موچي ماما خواته ورغلم، خو نه پوهېدم چې څنګه د خپل زړه راز ورسره شریک کړم، ځکه چې په زړه کې مې رنګارنګ خبرې تېرېدې، ما ویل چې اوس به موچي ماما راته وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه نو ته تر اوسه پورې به د همدې کارونو لپاره دلته ودرېدلې؟

او همداسې نورې ډېرې خبرې، هسې خو زه نه پوهېږم، چې نورو ته د خپلو دردونو ویل به ښه کار وي او که بد؟ خو په دې پوهېدم چې که خپل دردونه نوروته ووایې، نو تر ډېره حده پورې زړه سپکېږي، له ما څخه لاړه ورکه وه، چې څنګه ورته ووایم او که بېخي (له سره) ورته ونه وایم، په همدې سوچونو کې وم، چې موچي ماما ته ور ورسېدم، موچي ماما ته مې سلام واچاوه، موچي ماما ځواب راکړ، له ځواب وروسته تر نیم ساعت پورې بوخت وؤ، وروسته چې وزګار شو، ماته یې چې وکتل راته یې وویل:

څه خبره ده، چې دومره غمجن او تروش ناست یې؟

ما ورته ټوله کیسه وکړه، تر هغې وروسته ده وویل:

هېڅ د تشویش خبره نده، بله دا چې کېدای شي چې اصلاً د تاجک او پښتون خبره نه وي، بکلي ډېر هغه کسان چې تا د هغوئ پته دوئ ته ورکړې، هغوئ به په دولت کې کار نه کاوه؟ یا که کار یې هم کاوه، نو په ملکي برخه کې به یې کاوه؟ نو ځکه به هغوئ پرېښي وي.

ما ورته وویل چې:

نه ماچې کوم کسان تعقیب کړي ول، هغوئ ټول هم دولتي ول او هم نظامي، بله دا چې ما یوازې هغه وخت تعقیبول چې نظامي جامې به یې په تن وې، خو هغوئ یوازې هغه کسان وژل چې پښتانه ول.

هغه راته وویل:

هېڅ خبره نه ده، زه به دې د حزب اسلامي دفتر ته بوځم، وبه ګورو، چې هغوئ درته څه وایي.

ما ورته وویل:

سمه ده! لاړ خوبه شو، خو ودې نه ویل کله؟

موچي ماما راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا چې له مکتب څخه رخصت شولې، ماته راشه د ماښام شپږ بجې به د حزب اسلامي دفتر ته ورشو.

سبا چې له ښوونځي څخه رخصت شوم، مخامخ د موچي ماما خواته ورغلم، موچي ماما ته مې وويل:

ماما زه راغلم، له خیره سره شپږ بجې به ځو.

موچي ماما راته وویل:

سمه ده! ته صبر کوه، انشالا چې وربه شو.

چې پنځه نیمې بجې شوې، د حزب اسلامي دفتر خواته روان شولو، چې د حزب دفتر ته ننوتلو، نو موچي ماما سلام واچاوه، زه هم ننوتم، هلته یو کس ناست وؤ، تصبیح یې اچولې چې څنګه یې موږ دواړه ولیدو، نو پورته شو، د سلام ځواب یې راکړ او بیا یې موچي ماما او ماته لاس راکړ، موږ ته یې د کېناستو بلنه راکړه، موږ هم کېناستو، موچي ماما خپلې خبرې داسې پیل کړې:

دا هلک به هر وخت زما ترڅنګ کېناسته، چې به کله خفه وؤ، یا به غمجن وؤ، یا به په تشویش وؤ، تل به له ماسره ناست وؤ، یوه ورځ یو کس د ګلاب په نامه راغی او دی یې لږ څه ګوښه کړ، د جمعیت اسلامي دفتر ته یې وباله، دی هم هلته ورسره ولاړ، د جمعیت اسلامي په ګوند کې یې نوم لیکنه وکړه، خو بلاخره...

موچي ماما زما په اړه ټول معلومات، هغه (د حزب دفتر مشر) ته ورکړل، هغه له ما څخه پوښتنه وکړه:

ودې نه ویل چې په جمعیت اسلامي که څه دنده په مخ کې لرې او څه دنده کوې؟

ما ورته وویل:

داسې فکر وکړئ، چې زه د جمعیت اسلامي د استخباراتو غړی یم.

هغه راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

صادق څه کاره ده؟

ماورته وویل:

هغه زموږ د ډلې مشر او هم دا ډول قاضي ده، يعنې د هغه کار دا دی چې د کومو کسانو لېست چې زه ورکوم، د هغوی په اړه پرېکړې کوي، که يې خوښه شوه وژني يې او که يې خوښه شوه هېڅ هم نه ورته وايي.

هغه راته وويل:

زه نه شم کولای چې تاته د غړيتوب کارت درکړم، خو په دې نږدې وختونو کې زموږ غونډه په پېښور کې دا ېرېږي، موږ څو ورځې تر غونډې مخکې تاته خبر درکوو، چې کله مو خبر درکړ، ته به ننګرهار ته راشې، له هغه ځای څخه به بيا موږ تا ورسوو، ته به له مشر سره خبرې وکړې، تر هغه وروسته به مشر ستا په اړه پرېکړه وکړي.

ما خپل سر د هو په معنیٰ وښوراوه، له دفتر څخه راووتو، تر يوه ځايه پورې زه او موچي ماما يوځای ولاړو تر هغه وروسته بيا ما له موچي ماما سره خدای په اماني وکړه، زه کورته ولاړم، تر چهارشنبې پورې څه خبره نه وه، ما خپل کشفي معلومات ټولول، د چهارشنبې په ورځ موچي ماما راته وويل:

سبا ته يې غوښتی يې سبا مازديګر له جلال آباد څخه حرکت کوي، نو ځکه خو بايد همدا اوس حرکت وکړې.

زه هم مخامخ کورته ولاړم، مور مې په کور کې وه، خو پلار مې دندې ته تللی وو، زه ولاړم خپل کالي مې بدل کړل او بيا مې له مور څخه يو څو روپۍ راوخيستې، د جلال آباد خواته مې حرکت وکړ، چې کله درونټې ته ورسېدم راپه ياد شول، چې ما خو له موچي ماما څخه پوښتنه ونکړه، چې هغوئ په کوم ځي کې پيدا کولی شم، خو خبره ډېره ښه مخکې تللې وه، ځکه کله چې زه جلال آباد ته ولاړم، د موټر په وروستي تم ځای کې د حزب اسلامي د کابل د دفتر مشر ولاړ وو، هغه يو بل کس راوښود، هغه ته يې وويل:

دی پېښور کې زموږ دفتر ته بوځه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې لـه هغـه سـړي سره د دفتـر لـه مشـر څخـه رخصـت شـولو، زه او سـړی دواړه یـوه مـوټر تـه وختلو، په هغه موټر کې اته کسه ناست ول، موږ چې وروختلو، نو یو څو دقیقې نورې هـم مـوټر ولاړ وؤ، تر هغې وروسته موټر ډک شو او د تورخم په خوا وخوځېده، چې کله تورخم ته ورسېدو، نو له موټر څخه راښکته شولو، لاړو د پېښور موټر ته وختو، هلته په موټر کې ناست ولـو، ترڅـو نیمه شپه به وه چې موټر په یوه ځای کې ودرېده، ډرېور وویل:

ښاغلو! دا وروستی تم ځای ده، زه او هغه کس چې له ماسره وؤ، یو خواته ولاړو، هغـه د یـوې کوټې دروازه خلاصه کړه، دواړه هلته ننوتو، شپه مو هلته تېره کړه، سهار چې راپاځېدم، ګـورم چې پوره اته نیمې بجې دي، دباندې ووتم، ټټی (بیت الخلا) تـه ننوتم، هلتـه مـې خپـل حاجت پوره کړ، تر هغې وروسته بېرته لاړم، په تشناب کې مې اودس وکړ او د سهار د لمانځـه قضـايي مې راوګرځوله، تر هغه وروسته بېرته د باندې ووتم، چې ښکته او پورتـه مـې وکتـل، دغـه ځـای داسې نه ښکارېده، لکه چې يو ښار دې وي، داسې ښکارېده لکـه يـوه پـوځي هډه چې وي، لـږ ښکته ولاړم، څه ګورم چې ځيني کسان تمرين کوي، وسلې دي، رقم رقم، زړې پراشوټ ټوپکې پکې ببخي ډېرې دي، بېرته کوټې ته راوګرځېدم، څه ګورم چې ملګری مې هم په کوټه کې دی، هغه راته وویل:

ځوانه څه دې کول، د دباندې ځای ننداره دې کوله؟

ما لومړی د هو په معنیٰ سر وښوراوه، بیا مې ورڅخه وپوښتل:

رښتیا ودې نه ویل چې دا کوم ځای ده؟

هغه راته وویل:

دا خړ ډنډ ده، د حزب اسلامي يو تر ټولو مهم مرکز او د مجاهدينو د روزلو مرکز.

ما ورته وویل:

موږ به دلته څه کوؤ؟

هغه راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ بس یو څو شېې پکې تېروؤ او ترهغې وروسته بیا له مشر سره ګورئ او بیا تاسو پوهېږئ او مشر.

په دې کمپ کې ګرځېدم، یوې خواته ولاړم، هلته د وسلو لویه ډیپوء وه، هلته ننوتم، څه ګورم چې ځینې وسلې یوې خواته پرتې دي او ځینې بلې خواته، خو په یوې خبرې پوه نشوم، هغه دا چې کومې وسلې چې یوې خواته پرتې وې د هغوئ په مانډل بلې خواته هم پرتې وي، نو د ډیپوء له مسوؤل څخه مې وپوښتل:

سلام علیکم وروره! ودې نه ویل چې دا وسلې څنګه نیمې دې خواته پرتې او نیمې هغې بلې خواته؟

هغه راته وویل:

وعلیکم السلام ګرانه ودې نه ویل ته څوک یې؟ دلته څه کوې؟ ریښتیا ودې نه ویل چې ډیپوء ته څنګه ننوتې ساتونکو څنګه دننه پرېښودې؟

ما ورته وویل:

زه دلته د دې لپاره راغلی یم، چې باید له مشر سره وګورم او حزب غړی شم، پاتې شوه، دلته هخوا او دېخوا ګرځېدم، بیا یو وخت دلته ننوتم، په دروازه کې چې کوم ساتونکي ول هغوئ راته وویل:

څوک یې چې غواړې دننه ولاړ شې؟

ما ورته وویل:

په تاسو یې څه؟

بس هغوی هم نور څه ونه ویل اوزه هم دننه شوم، همدومره.

بیا د ډیپوء مسوؤل راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده زما نوم جمیل دی، زه دلته د ډیپوع عمومي مسوؤل یم، هو ریښتیا تا ویل دا وسلې ولې ببلې ببلې ایښي دي، اصل کې خبره داسې ده، چې دا نیمې جوړې دي او دا نیمې خرابې دي.

×××××

زه خو هسې هم د ریشکو (رېکشا) انجینر اومستري وم، بس ورغلم لـه خرابـو ټوپکونو څخه مې یو راوخیست خلاص مې کړ، د ماشې ستنې یې ستونزه لرله، یو بل خراب ټوپک مې هم راوخیست، چې د هغه د ماشې ستنه مې هم را ووېسته نو ډاډمن شوم، چې ستونزه یې همدا ده، د دوهم ستنه مې لومړي ته ورواچوله لږ مې ټیټه غوږه هم کړه، جمیل ته مې وویل:

اوس یې چیک کړه، چې څنګه ده سم کار کوي او که نه؟

جمیل ساتونکي ته داسې غږ کړ:

اصغره! راشه دا ټوپک چیک کړه!

اصغر راغی ټوپک یې دباندې یوړ، هلته یې مرمۍ ورتېره کړه، ډز یې پرې وکړ، بېرته راغی ویې ویل:

ولې څه پرې شوي دي؟

جمیل ورته وویل:

خرابه خوبه نه یي؟

اصغر وویل:

نه! ما چې وکتله ډېر ښه کار یې کاوه!

جُمعه هم همداسې تېره شوه، د شنبې په ورځ زما ملګري راته وویل:

راځه! چې ولاړ شو او له مشر سره وګورو نن یې ورځ ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت مو وکړ، تر څو ساعته سفر وروسته، یوه ځي ته ولاړو، هلته یو ډېر ښکلی دفتر وؤ، ما یې فکر هم نشو کولای چې افغانان دې دومره ښکلی دفتر ولري، چې څنګه دفتر ته ورننوتم، ګورم چې د کابل د دفتر مشر جمال ناصر هم هلته ناست ده، جمال ناصر ته مې وویل:

اسلام علیکم! یاره! ته هم ډېر ناځوانه وختې، زه دې په جلال آباد کې یوازې پرېښودم او ته دلته راغلې!

جمال ناصر راته وویل:

هغسې خبره نده چې ته یې فکر کوې! ما لږ څه کار لاره، بیا ته خو یوازې نه وې، جمال درسره وؤ، که هر څه ستونزه دې درلوده، نو جمال ته به دې ویلې وای.

ما ورته وویل:

هو جمال راسره وؤ، خو تا داسې څه مهم کار لاره، چې کولای دې نه شول، چې ماسره راشې او بیا یوازې راغلې؟

جمال ناصر راته وویل:

هېڅ کومه لویه ستونزه نه وه، هسې ما ویل چې کوم کسان چې له کابل څخه راځي هغوئ لاره ورکه نه کړي، بس همدومره!

ماورته وویل:

سمه ده! اوس باید څه وکړو؟

جمال ناصر وویل:

هېڅ یاره لږ وروسته به رحیم ګل هم راشي او درېواړه به د مشر دفتر ته ورننوځو، ته څه پکې وایې؟

ما ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده! چې څنګه دې خوښه وي، خو لږ ژر کوه، ځکه چې موږ باید بېرته کابل ته ولاړ شو، مکتب مې پاتې کېږي.

چې رحیم ګل راغی بیا نو موږ درې واړه (زه، رحیم ګل او جمال ناصر) د مشر دفتر ته ورننوتو، چې څنګه موږ ورننوتو، نو د ډیپوع مسؤل جمیل هم دننه ننوت، چې کله مشر جمیل ولید ورته وې ویل:

جمیله! ووځه!

جمیل وویل:

خو ښاغلیه زه د دغه هلک په باره کې (په اړه) تاسره کار لرم.

مشر وویل:

سمه اوس ووځه بیا زه تاته غږ کوم.

چې کله جمیل ووت، نو جمال ناصر زما په اړه مشر ته ټول معلومات ورکړل، بیا تر هغه وروسته مشر وویل:

ښه! نو ته د جمعیت اسلامي د استخباراتو یو غړی یې، نور غړي یې هم درته معلوم دي او که نه؟

ما ورته وویل:

ټول نه! خو ځینې ځینې، حتې ډېر یې راته معلوم دي، د هغوئ په اړه څه پلان لرې که څه؟

مشر وویل:

دا چې ته د یوې ډلې د استخباراتو غړی یې که هره ډله وي، په تا باور نه شي کېدای، خو زه په تا باور کوم، ته له ماسره ژمنه وکړه، چې کله هم خیانت نه کوې، ژمنه کوې د یو پښتون او مسلمان په صفت؟

ما ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ژمنه کوم خو په دې شرط چې ته به هم دا ژمنه راسره کوې، چې له موږ سره، زموږ له دین سره، زموږ له خاورې سره او زموږ له خلکو سره به خیانت نه کوې.

مشر وویل:

ما خو دا ژمنه له مخکې څخه کړې ده، اوس به یې ستا تر مخ تازه کړم، ژمنه کوم چې له خاورې، دین، خلکو، مجاهدینو او د هغوئ له کورنۍ سره به خیانت نه کوم.

بیا مشر ماته وویل:

زه تا له جمیل سره معرفي کوم (پېژنم)، هغه به تا په خاد (خدمات اطلاعات دولتي) کې هم شامل کړي، تر هغه وروسته به بیا ته خپل عملیات پیل کړې، خو یوه خبره واوره! هغه خبره دا ده چې سر له نن څخه ستا نوم بهرام خان دی او ستا پټ نوم ستا هغه نوم چې له موږ سره به ثبت وي، هغه ناظر ده، ناظر نه یوازې ستا نوم ده، بلکې ستا رمز، راز او شفر هم ده، نو ځکه پام دې وي، چې دا شفر افشا نکړې، سمه ده؟

ما ورته وویل:

سمه ده ښاغلیه! خو ودې نه ویل چې جمیل به څنګه ما په خاد کې داخل کړي، جمیل خو ټوله ورځ دلته په ډیپوع کې وي؟

مشر وویل:

دا جمیل نه درته ښایم، هغه بل جمیل ده، چې کله ببرته کابل ته وګرځېدې وبه یې وینې او کېدای شي دواړه یو ځای ولاړ شئ.

بیا مشر ماته وویل:

ورشه! هغه د ډیپوع والا جمیل ته غږ کړه.

زه هم لاړم او جمیل ته مې غږ وکړ، چې کله جمیل راغی نو مشر وویل:

تا څه ویل جمیل جانه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمیل وویل:

مشره! دا هلک په وسلو ښه پوهېږي، په دې څو ورځو کې یې زموږ ډېر شمېر وسلې جوړې کړې، اوس زه غواړم چې تر دې وروسته دې دا هلک له ماسره په ډیپوع کې کار وکړي، ته پکې څه وایې مشره؟

مشر زما خواته وکتل او بیا یې وویل:

ته پکې څه وایې؟

ما ورته وویل:

ته پوهېږې چې زما مکتب لږ پاتې ده او همدا رنګه زما کور په کابل کې ده.

مشر د ډیپوع مسوؤل ته وویل:

جمیل جانه! دې کارته به بل کس پیدا کړو، خو بهرام درې نور ډېر مهم کارونه لري، دی پرېږده چې خپل کارونه سرته ورسوي.

جمیل وویل:

نو چې داسې وي، زه هم درڅخه ځم، تاسو خپلو خبرو ته دوام ورکړئ، خدای په امان!

بیا ما مشر ته وویل:

ښاغلیه تاویل چې ستا په اړه له جمیل سره غږېدلی یم، زه څه وکړم؟

هو! زه ستا په اړه له جمیل سره غږېدلی یم، بله دا چې اوس به جمال ناصر درسره ولاړ شي او تا به جمیل ته ور وپېژني.

ما وویل:

ښه خبره ده! ښاغلیه اوس تلای شم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر اجازه راکړه، زه او جمال ناصر دواړه د مشر له دفتر څخه راووتو، چې کله دباندې راغلو، یوه کس جمال ناصر ته وویل:

زما بېخ دې په انتظار ووېسته، هغه کس چې تا راوستی وؤ، هغه څه شو؟

جمال ناصر وویل:

دغه ده! ستا ملګری نور مو نو په مخه ښه!

تر تورخم پورې موږ دواړه په یوه سیټ کې نه وؤ، زه مخکې وم او جمیل زما تر څټ ناست وؤ، بیا چې کله په تورخم کې ښکته شولو، نو جمیل او زه دواړه، د جلال آباد موټر ته وختلو، څنګ په څنګ کېناستو، ما له جمیل څخه پوښتنه وکړه:

جمیله! زه پوه نشوم، څنګه یې دومره ژر په موږ باندې باور وکړ او موږ یې دلته راوستو؟

جمیل وویل:

موږ یې له ډېر پخوا څخه څارلو او کله چې پوه شول، چې موږ په دین او وطن باندې مئین خلک یو، نو موږ یې دلته راوستو.

ما بیا له جمیل څخه وپوښتل:

دا چې زه له تاسره شوم نو باید څه وکړم؟

جمیل وویل:

موږ چې کله کابل ته ورسېدو لومړی به جمعیت اسلامي دفتر ته ورشې او ورته وبه وایې، چې څه کار لرې او نشې کولی ډېر وخت لپاره دلته راشې، بیا به کراره په خپل کور کې کېنې، یوازې به مکتب ته ځې بس، پوه شوې؟

ما وویل:

سمه ده، خو دا وخت خو به نه زیاتېږي؟

جمیل وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي چې زیات شي، خو بیا به هغه وخت ته ځینو ځایونو ته تلای شې، خو زه درته وایم چې اوس ډېر پام کوه.

لږ شیبه دواړه غلي ولو، بیا جمیل وویل:

په کوم صنف ټولګي) کې یې؟

ما ورته وویل:

په دولسم صنف کې خو یو څو میاشتې وروسته خلاصېږي.

جمیل وویل:

کوم پوهنځی دې خوښېږي؟

ما ورته وویل:

طب! یعنې جراهي.

جمیل وویل:

سمه ده! زما یوه خور هم په دولسم صنف کې ده! د هغې هم طب خوښېږي، کېدای شي هغه هم طب ووایي.

ما باندې خوب راته، کرار ویده شوم، لږ شیبه وروسته جمیل رابانديې غږ وکړ:

پورته شه! زمری یې څه کُنګ خو نه یې چې ټوله ورځ خوبونه کوې؟

جمیل بیا زیاته کړه:

موږ باید یو څو شپې په جلال آباد کې هم تېرې کړو.

ما ورته وویل:

خو ولې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمیل وویل:

ځکه موږ باید د کابل استخباراتو ته دا ثابته کړو، چې موږ څو ورځې په جلال آباد کې تېرې کړي دي، له دې سره به په موږ باندې هېڅ شک ونه کړي، بس همدومره، کېدای شي چې ته به هم پوه شوی يې؟

بیا جمیل وویل:

نه پوهېږم چې ستا به ټوکې زده وي او که نه، خو زه درته یوه ټوکه وایم، ټوکه داسې ده:

یوه ورځ داوؤد خان غوښتل چې د ښار حال معلوم کړي، نو په زړو کالیو کې دباندې ووت، تر لږ قدم وهلو وروسته د یوه ګاډیوان مخې ته ودرېده، هغه ته یې وویل:

السلام علیکم! وروره تر دارالمان پورې په څو ځې؟

هغه وویل:

باید ته پوه شې!

داوؤد خان وویل:

لس روپۍ؟

ګاډیوان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

شل روپۍ؟

ګاډیوان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېرش روپۍ؟

ګاډی وان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

څلوېښت روپۍ؟

ګاډی وان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

پنځوس روپۍ؟

ګاډی وان وویل:

خاورې پنځوس روپۍ!

داوؤد خان وویل:

سل روپۍ؟

ګاډی وان وویل: هو! واچوه چکه

داوؤد خان وویل:

تاته باید سزا درکړل شي، په دې بیه!

ګاډی وان وویل:

ولې ته څه عسکر یې چې ماته به سزا راکوې؟

داوؤد خان وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پورته ولاړ شه!

ګاډي وان وويل:

ظابط يې؟

داوؤد خان وويل:

نه پورته ولاړ شه.

ګاډي وان وويل:

افسر يې؟

داوؤد خان وويل:

نه پورته ولاړ شه.

ګاډي وان وويل:

ډګروال يې؟

داوؤد خان وويل:

نه پورته ولاړ شه.

ګاډي وان وويل:

جنرال يې؟

داوؤد خان وويل:

نه پورته ولاړ شه.

ګاډي وان وويل:

ستر جنرال يې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داوؤد خان وويل:

خاورې ستر جنرال!

ګاډۍ وان وويل:

داسې نشې چې ته داوؤد خان واوسې؟

داوؤد خان وويل:

هو! واچوه چکه.

ګاډۍ وان وويل:

جنابه! ما وبښه، غلطي راڅخه وشوه.

داوؤد خان وويل:

لکه چې وډار شوې؟

ګاډۍ وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

لکه چې باد دې ووت؟

ګاډۍ وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

لکه چې تشې دې ولاړې؟

ګاډۍ وان وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

لکه چې غول دې وکړل؟

ګاډۍ وان وويل:

هو! عاليجنابه!

ما جميل ته وويل:

ښه نو داوؤد خان سم دم يو ټوکي وؤ؟

جميل وويل:

دا خبرې پرېږده اوس ته هم يوه ټوکه راته ووايه.

ما هم خپلې خبرې داسې پيل کړې: په باميانو کې هوا ډېره سړه شوه، خلک نور په تنګ شول، د ملک کورته ورټول شول، خپلو مشرانو ته يې وويل:

خبره داسې ده، چې دا هوا نوره د زغملو وړ نه ده، نور بايد کومه لاره وګورو، آخر بايد يو کار وکړو کنه؟

يوه سپين ږيري په خپله کمه ږيره کې لاس واهه او بيا يې وويل:

خو څه به وکړو؟

يوه يو څه ويل او بل بل څه، خو بلآخره يوه وويل:

داسې به وکړو، چې څو کسه مشران به کابل ته ولېږو، هغوئ به له امير عبدالرحمٰن خان څخه فرمان راوړي، ترڅو اوره اوبه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو د ده خبره ومنله، شپږ یا اووه کسه مشران د کابل خواته ور روان شول، چې کله کابل ته د عبدالرحمٰن خان څنګ ته ورسېدل نو امیر عبدالرحمٰن خان ته یې ټوله کیسه وکړه، امیر عبدالرحمٰن خان خپل یو کس راوغوښت او په غوږ کې یې ورته وویل:

ته لاړ شه! یو من میمیز له یو من برګو خوړیو (هغه حشرات دي چې په نمجنو ځایو کې وي) سره ګډ کړه، او بیا یې راوړه!

سړی لاړه، دوه یا درې ورځې وروسته راغی یوې بوجۍ ته یې اشاره وکړه او ویې ویل:

ښاغلیه! کوم څه مو چې په کار ول، په ډېره لوړه بیه مې درته راوړل.

عبدالرحمن خان سړي ته وویل:

ټول په میدان کې وشینده!

سړي چې ټول په میدان کې وشیندل، عبدالرحمٰن خان د بامیانو نه راغلو مشرانو ته وویل:

ټول یې کړئ او ویې خورئ.

د بامیانو د مشرانو له ډلې څخه یوه په درې وویل: پلې یې پرېږدئ اول یې سپاره ونیسئ.

نورو مشرانو هم لومړۍ خوړئ نیولې او خولې ته یې اچولې، عبدالرحمٰن خان چې دا حال ولید، نو خپل کس ته یې وویل:

دوی د دوؤ میاشتو لپاره مېلمانه کړه!

چې کله دوه میاشتې تېرې شوې او هوا هم په تودېدو (ګرمېدو) شوه، عبدالرحمٰن خان هم فرمان ولیکه او دوئ ته یې ورکړ، څه تحفې یې هم ورکړې او ورته ویې ویل:

اوس لاړ شئ، نور له خیره سره، هر څه به سم شي.

کله چې د بامیانو نه راغلي مشران بامیانو ته ورسېدل، څه ګوري چې له واورو څخه اوبه روانې دي، نو یوه په دري ژبه وویل:

د عبدالرحمٰن خان د فرمان زور مو ولید، چې له واورې څخه یې میتیازې ووېستې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس کېدای شي، چې تاسې به وایئ چې ده خپله کیسه له ټوکو څخه ډکه کړه، خو اصل کې خبره دا ده، چې ما غوښتل تاسو ته دا وښیم، چې زما هم ټوکې زده دي، نو اوس ځو اصلي کیسې ته!

×××××

چې کله جلال آباد ته ورسېدو، هلته مو یوه کوټه لټوله، خو کوټه نه پیدا کېده، بلآخره یوه سړي راته وویل:

ګورئ ګرانو ملګرو! زه تاسې ته کوټه درکوم خو په دې شرط چې څلور برابر کرایه به راکوئ.

جمیل وویل:

نه یاره! ته څه وایې، زه بهرام جانه چې ځو.

دباندې چې ولاړو، جمیل له لږ سوچ وروسته راته وویل:

اوهو! یاره! اوس یې خوند وکړ، ځکه که چېرې دی له موږ سره دا ومني چې زموږ یوه ورځ هم په څلورو شماري، نو زموږ کار به هم جوړ شي، ځکه بیا به هیڅوک هم پوه نه شي چې موږ پېښور ته تللي وو.

زه او جمیل دواړه بېرته دننه ورننوتو، جمیل سړي ته وویل:

موږ ستا خبره منو، خو په دې شرط چې که موږ دلته یوه شپه تېره، نو ته به خلکو ته وایې چې دوئ څلور شپې تېرې کړي دي، ځکه که داسې ونه شي، نو موږ څنګه تاته د څلور ورځو پیسې درکولای شو، بله دا چې موږ دا پیسې له دولت څخه اخلو نو دولت هغه وخت موږ ته پیسې راکوي چې موږ اسناد ولرو!

سړي د جمیل خبره ومنله، جمیل ماته وویل:

زه د یوه کار لپاره دباندې ځم، ته تر هغو دلته کېنه چېرته ولاړ نه شې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورځې مو هلته تېرې کړې، بیا تر هغه وروسته کابل ته راغلو په کابل کې هم جمیل اووه ورځې دندې ته نه وو تللی او زه مکتب ته خو تر ټولو مهمه خبره دا وه چې؛ کله زه نوی کورته راغلم، چې کله مې مور ولیدم ډېره خوشحاله شوه، خو چې پلار مې ولیدم ډېره په غوصه یې له ما څخه وپوښتل:

چېرته تللی وې دا شپږ شپې دې چېرته تېرې کړې؟

ما وویل:

پ پپ پلار ج جج جانه؛ زه جلال آباد ته تللی وم.

پلار مې بیا وپوښتل:

هلته دې څه کول؟

ما ورته وویل:

هسې زما له ملګري جمیل سره، چکر ته تللی وم.

پلار مې وویل:

دا جمیل بیا څوک ده؟

ما ورته وویل:

هېڅ هغه په استخباراتو کې ده.

پلار مې نورې پوښتنې ونه کړې، که یې کړې هم وای ځواب مې نه ورکاوه، ځکه جمیل راته ویلي ول، نه به د استخباراتو په اړه چاته څه وایې او نه هم په دې اړه چې پېښور ته تللی وې او تر دوؤ ورځو پورې له کوره هم دباندې ولاړ نه شې، بله دا چې کله هم چاته ونه وایې چې ته ډېر ژر په استخباراتو کې داخلېږې.

خو زه یوې خبرې ته هیران شوم، پلار مې لومړی په څومره غوصه پوښتنه وکړه، نو بیا دا غوصه یې څنګه سړه شوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې ټوله شپه خوب نه راته، په سر کې مې ډېر سوچونه ګرځېدل راګرځېدل، کله به مې سوچ کاوه آیا زه به وکولای شم چې پوهنتون ووایم؟ که مې پلار خبر شو، چې زه په اشرارو (مجاهدینو) کې یم، هغه به څه راته وایي او څه به راسره کوي؟

همداسې ډېر نور سوچونه او پوښتنې مې په سر کې ګرځېدې بلآخره د شپې په دوؤ بجو ایله ویده شوم، سهار ته تر نهو بجو پورې ویده وم نهه بجې راپاڅېدم، د سهار د لمانځه قضایي مې هم راوګرځوله، بیا لاړم چې چای وڅښم مور مې راته وویل:

زویه! څوک داسې کار کوي؟ څوک بې له پوښتنې څخه چېرې ځي؟

داسې مه کوه ځکه له کومې ورځې چې ته ورک شوې، زموږ ټبر دې ویستلی وؤ، موږ دا فکر کاوه چې خدای ناخواسته ته د اشرارو له خوا تښتول شوی نه اوسې، داسې نشي چې ته به یې مړ کړی یې او همداسې نورې خبرې مو په سر کې ګرځېدلې، ښه شو چې راغلې کنه اوس خو به زموږ زهره چودلې وه.

رېښتیا پلار دې ویل:

چې له دې هلک څخه ولې لټ خر جوړ شوی ده، پخوا به په نیمه شپه کې پاڅېده او د سهار لمونځ به یې کاوه، خو نن تر اووه نیمو بجو پورې ویده ده؟

ښه شو چې اوس نه شته کنه اوس به یې ویل:

دا خو بیخي لټ ده، دا ده تر نهو بجو پورې ویده وؤ او خان صیب اوس راپاڅېده.

ما ورته وویل:

خوب نه راته! بیا ناوخته ویده شوم او ناوخته پاڅېدم، بس همدومره.

مور مې وویل:

ښه نو سوچونه دې وهل؟ مین شوی خو به نه یې؟ داسې نه وي چې په کومې قوالې (شیخ محمدی) مین شوی اوسې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ورته وویل:

نه موري! ته څه وايې مين شوی به یم هغه هم په یوې قوالې باندې، داسې نه شي کېدای.

مور مې وویل:

داسې نه شي چې بیا له کومې نجلۍ سره یارانه جوړه کړې، بله دا چې پلار دې ویل د غرمې لپاره مېوه را وغواړه، چې چای دې وڅښه بیا لاړ شه هه! دا پیسې واخله.

×××××

پیسې مې واخیستې، چې چای مې وڅښه، د بازار په لور روان شوم، په سوچونو او فکرونو کې تر منډیي پورې ورسېدم، په منډیي کې مې هم سوچونه وهل، د سوچونو له نړۍ څخه هغه وخت بهر شوم چې کله مې له یوې نجلۍ سره ټکر وکړ، چې کله له سوچونو رابهر شوم، ګورم چې نجلۍ هلته پرته وه لاس مې ورکړ او پورته مې کړه، په فارسي ژبه یې وویل:

تاسو کلیوال! د لارې د تګ راتګ په ادب هم نه پوهېږئ! احمقانو!

ما یې په ځواب کې وویل:

ګوره! اصل کې خبره دا ده، چې زما تاته پام نه وؤ، کنه ما کله هم نه غوښتل چې له تاسره ټکر وکړم.

دې وویل:

ولې زه څه پچه وم، چې پام دې راته نه وؤ؟ او که ړوند وې؟ هر څه چې وؤ خو ته ډېر احمق او رزیل انسان یې اوس ورک شه، زما له لارې لرې شه، کنه پولیسو ته ستا شکایت کوم.

زه لاړم، رومیان مې واخیستل، بېرته د کور په لور روان شوم، چې کله کورته ورسېدم، مور مې راته وویل:

لکه چې مین شوی یې؟

ما ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې ځوروه مې مه! دا څه خبرې دي چې ته يې کوې؟

مور مې راته وويل:

ښه که داسې نده، نو روميان له کله نه مېوه شوه؟

چې لاس ته مې وکتل، ما ته هم خندا راغله، مور ته مې وويل:

اوس به څنګه کېږي؟

مور مې راته وويل:

ځه خير څه خبره نه ده، زه به دې پلار ته څه بهانه وکړم، خو نور پام کوه، کوچنی خو نه يې ورور دې کوژده کړې اوس ستا وار ده.

ما خپلې مورته وويل:

ورور مې کله کوزه کړې ده؟

مور مې وويل:

هو رښتيا! تاته خو مې ونه ويل، نن يې ځلورمه ورځ ده، چې شيريني مو ورته راوړې ده.

دغه ورځ هم تېره شوه، سبا سهار مکتب ته ولاړم، له مکتب نه چې راووتم، د جمعيت دفتر ته ولاړم، هغوئ ته مې بهانه وکړه، بيا بېرته کورته ولاړم کور کې مې د مکتب سامان کېښود او بيا دباندې ووتم حيران پاتې وم، چې اوس چېرته ولاړ شم، خو بلاآخره د بالاحصار خواته وخوځېدم، د شودا (شهدا الصالحين) خواته ولاړم، هلته د ولاړو اوبو څنګ ته ناست وم، سوچونه مې وهل چې يو وخت ګورم، له ما څخه لس يا پنځلس متره هخوا يوه نجلۍ ناسته وه، چې لږ ورته ځير شوم، مخ يې راواړه ګورم هماغه نجلۍ وه، چې پرون مې ټکر وسره کړی وؤ، ښکلې غټې او شنې سترګې خرمايي ويښتان، وړه خوله، سپين مخ او ګلابي غومبوري، سخت خوند يې راکه سترګې په سترګو شوم ورسره خو بيا وشرمېدم، په همدې کې نجلۍ زما خواته راغله راته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې زما خواته ګورې؟ پرونۍ دښمني پالې که څه؟

ما ورته وویل:

دا چې ته څه غواړې زه نه پوهېږم، خو په دې پوهېږم چې ستا هدف دا نه ده، چې زه ستا پوښتنې ځواب کړم، اصلي مطلب دې ووایه.

نجلۍ وویل:

زما نوم صنم ده! ته مې خوښ شوې، پرون مې په لاسي له تاسره ټکر وکه، بدې ردې مې هم د دې لپاره درته وویلې، ځکه پخوانیو مشرانو ویلي دي، چې که کومه نجلۍ کوم هلک ته بد رد وایي، نو هغه هلک په هغې نجلۍ مئینېږي، په هغو بدو ردو ځکه پښېمانه یم، ځکه چې پرون ما فکر کاوه چې ستا ماته فکر ده، خو چې نن ګورم ته سمه د سوچونو بوجۍ یې.

ما ورته وویل:

نن خو دومره په سوچونو کې نه یم، ځینې وخت مې که وګورې نو فکر به وکړې، چې لېونی یم.

هغې په خندا کې وویل:

اوس هم لېونی یې، خو ودې نه ویل نوم دې څه ده؟

ما ورته وویل:

زما نوم بهرام ده، ستا نوم څه ده؟

زما نوم صنم ده، زه د ننګرهار یم، په قام شیخ مامدۍ (شیخ محمدی) یم، پلار مې د حزب اسلامي لوی قومندان ده، زه کله کله دلته راځم، خو ته مې په لومړي ځل دلته ولیدې.

ما ورته وویل:

رښتیا! زه هم کله کله دلته راځم، خو ډېر نه راځم، ځکه دا اوبه ولاړې دي، زما ولاړ شیان نه خوښېږي، زه ډېر کله د کابل سیند تر څنګ ودرېږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنم وویل:

ریښتیا! د مجاهدینو قومندانه! ودې نه ویل، ولې دې فارسي دومره ضعیفه ده؟

ما ورته وویل:

ضعیفه ده؟ یعنې څه تر اوس مې داسې کومه خبره نه وه اورېدلې، بله دا چې د وطن دښمنانو ته مجاهد مه وایه اشرار وایه.

صنم وویل:

که ستا پښتو ته وګورې نو فارسي دې خورا ضعیف ده، بله دا چې ته ولې مجاهدینو ته اشرار وایې؟ څه بد یې درسره کړي، دي دوئ خو د وطن آزادول غواړي، دا ټولې خبرې پرېږده اوس دا راته ووایه: د مازدیګر لمونځ نکوې؟

زما زړه وؤ، چې ورته ووایم چې ریښتیا هم باید مجاهدینو ته اشرار ونه وایو، بل دا چې ورته ووایم، چې زه چې د جومات خواته ولاړ شو، زه به هلته لمونځ وکړم، بیا به کیسې سره کوؤ، خو بیا مې فکر شو چې کېدای شي په دې نجلۍ کې څه فساد وي کنه پرون څنګه هغومره ترخه وه او اوس دومره خوږه ده؟ نو ما ورته وویل:

ګرانې! لمونځ د اشرارو او د بېکاره خلقیانو کار ده، زه خو پوخ خلقي یم.

صنم موسکۍ شوه او بیا یې په خوږ آواز وویل:

اوس مازدیګر ده، زه کورته ځم، ته هم کورته ولاړ شه، چې داسې نشي له ډېرو سوچونو په اوبو کې ولوېږې، سبا به سره ګورو.

له دې خبرې سره دومره خندا ورغله، چې بېخي یې ځان نشو کنټرولولای، ما هم خدای په اماني ورسره وکړه، او کورته ولاړم.

×××××

مور ته مې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې! تا ويل چې لالاته دې ښځه کړې، خو ودې نه ويل چې څوک دې ورته کړې؟

مور مې راته وويل:

پانه، هغه زموږ ه ګاونډۍ د حاجي ستار لور! څنګه ده؟ ښايسته خو به وي؟ تا خو ليدلې؟

ما ورته وويل:

په ښايست کې خو يې سپوږمۍ شرمولې، خو زما خوښه نشوه، چندانې اخلاق نلري، دا چې اوس لغمانۍ ده دومره بد اخلاق لري، که شماليواله وه، دنيا به يې چپه کړې وه.

مور مې راته وويل:

يعنې څه چې که شماليواله وای؟

ما ورته وويل:

لغمانيان ډېر ښه اخلاق لري، خو دا دومره بد اخلاقه نجلۍ ده. خو له شماليوالو سره دوهمه خبره نه شي کېدای لکه څنګه چې مرچک خوري هماغسې تريخ او تروش دي، په نه خبره به يې درسره جنګ وي.

×××××

د شپې ډوډۍ مو وخوړه، د شپې وختي ويده شوم، سهار مې خپل لمونځ وکړ، چای مې وخته وڅښه، بيا مکتب ته ولاړم.

په مکتب کې مو هم د امتحان اعلان وشو، ويل يې سبا ته مهال وېش (تقسيم اوقات) ورکوؤ، له مکتب څخه چې رخصت شوم، بېرته کورته وګرځېدم، په کور کې مې کالي بدل کړل، چې کله مې زړه وؤ، چې دباندې راووځم مور مې راته وويل:

چېرته ځې زويه؟

ما ورته وويل:

هسې! لږ دباندې ځم، ولې څه خو دې نه ويل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ولاړ شه څه خبره نده، خو لږ په ځان پام کوه، له هرچا سره مه ګرځه.

بیا شودا (شهدای صالحین سیمې) ته ولاړم، هلته د اوبو تر څنګ ناست وم، چې ژر را په یاد شول، یاره تا خو لمونځ ونه کړ، لاړم لرې هلته یو کوچنی جومات وؤ، په جومات کې مې په یوازې لمونځ وکړ، او بېرته پروني ځي ته ولاړم، یو یونیم ساعت هلته ناست وم چې یو وخت چا زما په اوږه لاس کېښود، ویې ویل:

بهرامه! ډېر کبرجن یې، اوس ماته ګورې هم نه.

غږ یې د صنم وؤ، خو صنم کله پښتو نوه ویلې ژر مې شاته وروکتل، ګورم پخپله صنم وه، ترې ومې پوښتل:

ستا خو پښتو زده نه وه؟

صنم وویل:

زده مې ده، خو زما پلار شېخ مامدی او مور مې شمالیواله ده، یوه ورځ د خپل پلار لپاره پښتو وایم او یوه اونۍ د خپلې مور لپاره فارسي، تیره اونۍ مې د مور لپاره فارسي ویله او نن د خپل پلار لپاره پښتو وایم.

ما ورته وویل:

شېخ مامدیان له کله پښتانه شول؟ ریښتیا زما لپاره څومره وخت پښتو ویلی شې؟

صنم وویل:

رزیله! ته فکر کوې چې شېخ مامدیان پښتانه نه دي؟ او پاتې شوه دا چې ستا لپاره څومره پښتو ویلی شم؟ دومره ویلی شم څومره چې له تاسره یم.

د صنم له دې خبرې سره زما شوخۍ طبع هم را بیداره شوه، ځکه خو ما ورته وویل:

سمه ده! همدومره مینه هم بس ده.

×××××

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما او د صنم په لیدو لیدو، ډېر وخت تېر شو، د ښوونځي امتحانونه هم تېر شول، نور نو زما بې له صنمه ژوند نیمګړی وو، چې د چا به شنه یا سره کالي کړي ول ماته به صنم ښکارېده، ځکه صنم به تل شنه او سره کالي کول، چې چا به راته مسکا کوله ماته به صنم ښکارېده او چې چا به له شانه راباندې غږ وکړ یا به یې زما پر اوږه لاس کېښود، هغه به هم راته صنم ښکارېده، هرڅه راته صنم ول په هرڅه کې به مې لیده، چې کله به مې اوبو ته کتل زما څېره به یې نه راته ښوده د صنم څېره به یې راته ښوده، که به مې د مخ شیشې (ښیښې) ته کتل زما د تصویر پر ځای یې د صنم تصویر راته ښوده، یوه ورځ مې صنم ولیده راته یې وویل:

څومره مینه راسره لرې؟

ما ورته وویل:

دومره مینه درسره لرم، څومره چې په تاریخ کې نه تکرار شوې وي او نه به تکرار شي، ته له ماسره څومره مینه لرې؟

صنم وویل:

له ماسره ډېره مینه لرې! خو زما هم کمه نده، زه دومره مینه درسره لرم، لکه دا نړۍ د دې دنیا په اندازه مینه درسره لرم.

بیا صنم زما لاس راځخه ونیوه په خپل سر یې کېښود او ویې ویل:

ستا دې زما په سر قسم چې دروغ به نه وایې، اوس ووایه ریښتیا ستا نوم لیکنه په استخباراتو کې شوې ده او که نه؟

حیران شوم د صنم په دې قسمونو نور آموخته شوی وم، څو ځلې یې داسې قسمونه راکړي ول، لکه یو ځل یې راته قسم راکړ، چې ووایه ته په مجاهدینو کې یې او که نه؟

پخوا به مې له قسم سره دروغ ورته ویل، خو اوس راباندې ډېره ګرانه شوې وه، ما د یو څو شېبو لپاره بې له دې ژوند نه شو کولای د تل لپاره خو لا څه کوې. نو ورته ومې ویل:

هو! صنم جانې! همداسې ده، زه غواړم خپل هیواد ته خدمت وکړم، او دا خائن اشرار وځپم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنم وویل:

دا د خدمت ډیالوګ نور زوړ شوی، د دې پرځای کوم بل ډیالوګ وکاروه، نور فلمي ډیالوګونه هم شته.

ما ورته وویل:

دا زما د فلم ډیالوګ ده، د کوم بل فلم څخه مې نده کاپي کړی.

په دې خبره باندې موږ دواړو ته خندا راغله، تر ډېره مو وخندل، بیا په پای کې مو خدای په اماني سره وکړه، هغه خپل کورته ولاړه او زه خپل کورته.

×××××

سبا سهار زه په کور کې وم، ځکه مکتب هم نور خلاص شوی وؤ او زما زړه هم نه غوښتل چېرته ولاړ شم، نهه بجې وې، چې زموږ دروازه وټکېده، زړه مې وؤ چې ورشم، خو پلار مې دروازه خلاصه کړه، جمیل وؤ، پلار مې په غېږه ستړې مشې ورسره وکړه، بیا یې مېمانخانې (مېلمستون) ته بوته، زه ولاړم، چای مې ورته ور وؤړ او له جمیل سره مې ستړې مشې وکړه، دې ته حیران وم چې پلار مې له کومه جمیل سره پېژني؟

ما له خپل پلار څخه وپوښتل:

پلاره! ته جمیل له کومه پېژنې؟

پلار ته مې خندا ورغله تر ډېره یې وخندل بیا یې وویل:

هسې! ته نه پوهېږې؟ ښه اصل کې خبره دا ده، چې جمیل د شفیق الرحمن ورور ده، کوم چې له ډېر کوچنیوالي څخه دلته په ښار کې اوسېږي، په دې دوؤ کلونو کې دی استخباراتو ته دننه شوی ده.

جمیل وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار دې زه له مخکې پېژاندم، ما هم ته پېژاندې، خو تا ته مې نه وؤ ویلي، ریښتیا زه د دې لیاره راغلی یم، چې ستا کار شوی، پنځلس ورځې وروسته د شنبې په ورځ ریس (مشر) غوښتی یې.

ما ورته وویل:

خو په هغې ورځ باندې خو زموږ پوهنتون شروع کېږي؟

جمیل وویل:

هېڅ خبره نده! لومړی هلته ولاړ شه، بیا به پوهنتون ته ولاړ شې.

په هغې ورځ سهار د پوهنتون په خوا وخوځېدم، بیا راپه یاد شول، چې جمیل راته ویلي ول، چې اته بجې په شش درکو کې ستا په تمه یم، ژر په جاده کې ښکته شوم، له پل مامودخان (پل محمود خان) څخه چې تېرېدم،جمیل راباندې غږ وک:

بهرامه! راځه!

زه هم ورغلم سترې مشې مې ورسره وکړه، بیا دواړه یو ځي ته ولاړو، هلته له یوه سړي سره وغږېدو، هغه راته وویل:

موږ ستا څارنه خلاصه کړې ده، ستا په اړه مو وروستۍ څېړنې هم کړي دي، اعتباري یې خو لږ وخت ته اړتیا ده، ځکه خو مې په سرک باندې درسره وکتل، خو پام کوه چې له موضوع نه څوک خبر نه شي، چې ته څه کار کوې؟، دنده دې چېرې ده؟ او داسې نور.

ما ورته وویل:

خو زه خپله خبر نه یم چې څه کار کوم؟ دنده مې چېرې ده؟

ریس وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ریښتیا! ښښنه غواړم ستا دنده په پوهنتون کې ده، هلته چې هرڅه تېرېږي او هرڅه کېږي، هغه به موږ ته رسوې، د هرې پنجشنبې په ورځ زه دلته درته په تمه یم، ته راځه او ماته ټول معلومات راکوه.

ما هم ورته وویل:

سمه ده! همداسې به کوم، ما ته وسله نه راکوې؟

ریس وویل:

نه ګرانه! ستا سره وسله ښه نده، تا کله لیدلي چې له کوم محصل سره دې وسله وي؟ اوس نو لاړ شه خپل پوهنتون ته، موږ ستا پوهنځی له انجینری څخه جراحي ته بدلوؤ، ځکه ستا همدا پوهنځی خوښېده او موږ غواړو چې زموږ کسان خپله دنده په خوښۍ سره تر سره کړي.

له ریس او جمیل سره مې خدای پاني (خدای په اماني) وکړه، بیا د پوهنتون خواته روان شوم چې کله پوهنتون ته ورسېدم، لومړی مې خپل صنف پیدا کړ، بیا په پوهنتون کې ګرځېدم را ګرځېدم چې صنم پیدا کړم، خو پیدا نه شوه، بېرته خپل صنف (ټولګي) ته ولاړم، په صنف کې استاد (ښوؤنکی) نه وؤ، ټولې څوکۍ ګانې هم ډکې وې، خو په یوه څوکۍ یوه نجلۍ ناسته وه، ډېره ښکلې وه، سپوږمۍ خو ښېخي ورته توره تبۍ ښکارېده، زه ورغلم تر څنګ یې کېناستم، نجلۍ راته وویل:

پورته شه احمقه! لاړ شه بل چېرې کېنه!

ما ورته وویل:

بل چېرې ځای نشته، زه یوازې همدلته کېناستی شم.

نجلۍ ماته څه ونه ویل، نورو نجونو ته یې وویل:

نجونو راځئ موږ به د یو بل ترڅنګ کېنو او هلکان به هم د یو بل ترڅنګ، داسې به هغوئ هم بېغمه شي او موږ هم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نجونو ته چې د هلکانو تر څنګ کېناستو خوند ورکړی وؤ، د دې په خبره يې غوږ هم ونه ګراوه.

نو يې ما ته وويل:

پورته شه له دې څوکۍ نه، کنه دا خپل بوټ ستا سر ته نيسم.

ماته هم چاره نه وه پاتې، له ځان سره مې وويل:

اوس به زه دې نجلۍ سره ګورم، لاړم د استاد په څوکۍ کېناستم، چې کله استاد راغی ټول ولاړ شول، استاد وويل:

کېنئ! زه بېرته د استاد په څوکۍ کېناستم، استاد په غوصه وويل:

ستا اوله ورځ ده، د استاد په څوکۍ ناست يې، که يو کال دې تېر شي، بيا د پوهنتون د ريس په څوکۍ کېنې.

ما ورته وويل:

خو استاده! بل ځای نشته.

استاد وويل:

ولې ړوند يې هغه ځای نه شې ليدای؟

ما ورته وويل:

هلته مې هغه نجلۍ نه پرېږدي.

استاد وويل:

څه د پلار څوکۍ خو يې نده، چې نه دې پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هم لاړم او له نجلۍ سره کېناستم، نجلۍ برګ برګ راته وکتل خو ما یې هېڅ پروا ونه کړه، درس شروع شو، چې کله د نن ورځې درسونه خلاص شول، سبا سهار چې بیا راغلم بیا نجلۍ ځای نه راکاوه، بیا مې هماغسې وکړل، خو په دې ورځ بل استاد راغی ویې ویل:

ځوانه! ته ولې زما په ځای ناست یې؟

ما ورته وویل:

هغه د خان لور وینې؟ هغه مې په خپله څوکۍ نه پرېږدي.

زما په دې خبرې ټولو محصلانو په ډېر زور سره وخندل، بیا ټولو په یوه خوله وویل:

مور یې هم نه یو پرېښي.

استاد مور ته وویل:

چپ شئ بې ادبو!

استاد هغې نجلۍ ته وویل:

ته ولې دا هلک په خپل څنګ کې نه پرېږدې؟

نجلۍ وویل:

اصل کې خبره داسې ده، چې دی هلک او زه نجلۍ یم او دا ډېره بده خبره ده، چې یو هلک او یوه نجلۍ څنګ په څنګ کېني، ما نورو نجونو ته پرون وویل:

مور نجونې به سره یوځای کېنو او هلکان دې په خپلو کې یوځای کېني، خو نجونو ته د هلکانو تودو غېږو خوند ورکړی وؤ او زما په خبره یې غوږ هم ونه ګراوه.

استاد مسکی شو او بیا یې نجونو ته وویل:

څه فکر کوئ نجونو؟ آیا د هلکانو ګرمې غېږې پرېښودای شئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نجونو نور له شرمه څه ونه ویل، پورته شوې، نور نو هلکانو ځای ښۍ خواته شو او د نجونو چپې (کیڼې) خواته.

×××××

په دې ورځ چې له ټولګي څخه راووتم، بیا مې هم صنم ونه لیده، کورته ولاړم، د پوهنتون سامان مې کېښود د شودا خواته ولاړم، هلته صنم ناسته وه ژړل یې، زه نږدې ورغلم، د هغې په اوږه مې لاس کېښود، بیا مې په غېږ کې راټینګه کړه، ورته ومې ویل:

ولې ژاړې؟

صنم وویل:

پوهېږې مور مې له ماسره څومره ظلم کړی؟ ماته یې ویل ول چې خاوند دې مړ شوی، اوس دوه نیم کاله وروسته، یې بیا راته وویل:

چې ستا خاوند پرون د شورویانو له خوا شهید شوی ده.

ما ورته وویل:

ګوره کېدای شي چې مور به دې خبره نه وه یا دا چې نه به یې غوښتل چې داسې کوم څه درته ووایي چې هسې چتې دې وځوروي، مطلب کې کېدای شي چې خاوند به دې په داسې یو ځای کې وؤ چې ستا به څه مرسته نه ورسره کېده، مثلاً چې د اشرارو په لاس کې به وؤ.

تر ډېره سره ناست وؤ، خو چې ما دې ته کتل په ریښتیا خفه نه ښکارېده،نه هم داسې ښکارېده چې ګوندې د دې خاوند به مړ شوی وي، نو ځکه خو مې ما ورته وویل: راځه! زموږ کورته ولاړه شه، بیا به سبا خپل کورته ولاړه شې.

خو صنم وویل:

نه! نه! زه خپل کورته ځم، کنه نور مور به مې راته وایي، چې چېرې تللې وې؟

ما ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه ده، چې ځنګه دې خوښه وي.

بیا مې دا تر کوره ورسوله، تر هغه وروسته خپل کورته ولاړم، په کور کې مې د صنم په اړه فکر کاوه، کله به مې کوژده ورسره وکړه، کله به مې واده ورسره وکړ، کله به مې دولس بچیان پیدا شول او کله شل، کله به صنم مړه شوه. څو ځلې له سوچونو بهر شوم، بیا به سوچونو ته ولاړم په همدې سوچونو کې وم چې دروازه وټکېده، چې ورغلم ګورم چې جمیل ده، جمیل وویل:

ډېره ببړه لرم کورته ځم، خو ریس ویل:

سبا ته هماغه ځای ته راشه، پوره اته بجې. سمه ده؟

ما ورته وویل:

سمه ده.

سبا سهار اته بجې مې ځان ریس ته ورساوه، ریس راته وویل:

ته خو هسې هم له پوهنتون څخه وروسته کار نه لرې، نو زه غواړم تا د جمعیت په ګوند کې شامل کړم، ته چاراسیا (چهار آسیاب) ته ولاړ شه، هلته د چاراسیا په بازار کې د انځر په نامه دوکاندار ده، هغه ته ووایه، چې حضرت ګل ویل، چې ما په جمعیت کې شامل کړه، بس نور دې کار جوړ ده.

له رئیسه مې وپوښتل:

خو ته ولې غواړې چې ما په دې بېکاره ګوند کې شامل چې ټول اشرار دي؟

راته یې وویل:

ځکه چې مونږ ته مخبري وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خدای پاماني څخه وروسته د پوهنتون په خوا وخوځېدم، له پوهنتون نه چې راووتم، بس د مشر په خبرو مې عمل وکړ، د جمعیت ګوند کې يو ځل بيا شامل شوم چې کله انځر د جمعيت له دفتر څخه لاړه، نو ما د چهاراسيا دفتر مشر ته وويل:

لکه چې زه دې ونه پېژاندم؟

هغه راته وويل:

راته آشنا ښکارې خو سم مې ونه پېژاندې، څوک يې؟

ما ورته وويل:

زه د صادق شريک يم، ته هم ګلمرجان يې، غواړم چې صادق وګورم.

ګلمرجان وويل:

صادق اوس هغه صادق نه ده، چې ستا شريک وؤ، اوس يې نوم ډېر پورته ده، د جمعيت اتل ده، ته نه شې کولای له هغه سره وګورې.

ما ورته وويل:

ته يو ځلې زما نوم ورته واخله، استخبار ورته ووايه بيا مې خپله پېژني، بيا به وګورو چې څنګه چل ده، له ماسره ګوري او که نه.

ګلمرجان وويل:

سمه ده، سبا ته راشه، صادق هم راځي، رينبتيا ودې نه ويل، چې زه دې څه وپېژاندم؟

ما ورته وويل:

هسې! ما د خاصو غړو په ناسته کې ليدلی وې.

×××××

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا زما څخه هېر شو، چې باید د چاراسیا دفتر ته ولاړ شم، نو له پوهنتون څخه راساً د شودا خواته ولاړم.

هلته صنم ناسته وه، زه هم ورغلم سلام مې ورته واچاوه، بیا مې له لږ خبرو وروسته ورته وویل: زه نن غواړم، چې تا خپلې مورته ښکاره کړم، که دې خوښه وې وي، نو راځه راسره لاړه شه.

صنم مسکۍ شوه او بیا یې وویل: سمه ده! لاړبه شو، خو تر واده وروسته.

سر له سبا څخه پوهنتون د یوې اونۍ لپاره رخصت ده، زه او ته به نکاح وکړو، بیا به د چکر لپاره خوست ته ولاړ شو.

زړه مې نه وؤ، خو د صنم له ډېر ټینګار وروسته مې ورسره ومنله، سبا سهار وختي له کوره ووتم، صنم سره مې په تېمورشاهي کې وعده ایښې وه، بیا له هغه ځای څخه محکمې ته ولاړو، هلته مو نکاح وتړله، له هغه ځای څخه مو خوست ته حرکت وکړ، چې کله خوست ته ورسېدو، نو هلته مو له ښار څخه لرې یوه کوټه ونیوله، دواړه هلته ولاړو، خو بیا مې په زړه وګرځېدل چې مور مې راته ویلي ول، چې چېرې تلې نو مور ته خبر راکړه.

نو ځکه ما هم صنم ته وویل: زه باید خپلې مور ته خبر ورکړم، چې زه خوست ته راغلئ یم، کنه بیا په تشویش کېږي.

صنم وویل: څه چاره وکړه، اوس خو نشو کولای چې بېرته ولاړشو، لاړ شه وګرځه چېرته به ټیلفون وي، کورته زنګ ووهه.

ما ورته وویل: خو زموږ په کور کې ټیلفون نشته.

هغې وویل: سمه ده! هسې هم زما خوست خوښ نشو، نو بیا ځه چې بېرته کابل ته ولاړ شو، سبا به بیا کندهار ته ولاړ شو، یوه اونۍ به هلته تېره کړو، بیا به بېرته کابل ته راشو.

د دې په دې خبره حیران هم شوم، بیا مې له ځان سره وویل: کېدای شي، چې دا به غواړي چې زه او مورمې په تشویش نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین مو بېرته کابل ته حرکت وکړ، چې کله لوګر ته را رسېدو ماخستن وؤ، حزب اسلامي، جمعیت اسلامي، اتحاد اسلامي او حرکت اسلامي له شورویان سره کرکټ کړئ وؤ (دوی له شورویانو سره جګړه کړې وه)، په دې کرکټ کې شورویانو درې سوه وېکټې له لاسه ورکړې وې او مجاهدینو دوه نیم سوه، البته دغه شمېره د دوی له خولې څخه وه، په اصل کې خبره معلومه نه وه، چې چا څومره وېکټې له لاسه ورکړې وې او څومره نومرې یې کړې وې.

موږ چې کابل ته را رسېدو نو د شپې لس بجې وې، صنم مې د صنم دوی کورته ورسوله او زه خپل کور ته ولاړم، کور کې مې پلار راته وویل:

چېرې وې؟

ما ورته وویل:

هسې وظیفې ته تللی وم.

پلار مې راته وویل:

ښه خبره ده، بې لارې ونه کړې کنه بیا به دې سم جوړ کړم.

ما ورته وویل:

سمه ده، پلار جانه، چې ته څه وایې هغه به کېږي.

تر یو څه ځنډه و وروسته بیا ماورته وویل:

سبا ته باید کندهار ته ولاړ شم، یوه اونۍ هلته تېروم، یا کېدای شي چې تر هغې هم ډېر وخت تېر کړم، بیا بېرته کورته راځم.

مور او پلار مې دواړو په دې خبره ډېر ټینګار کولو چې:

ډېر هخوا او دېخوا مه ګرځه، له هر چا سره خبرې مکوه او داسې نور.

خو ما په زړه کې ویل:

یاره زه د څه لپاره کندهار ته ځم او تاسې څه فکر کوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې مور او پلار ته وویل:

نو د همدې لپاره زه اوس له تاسو څخه خدای په اماني اخلم کېدای شي، چې سبا سهار وختي حرکت وکړم، که مو څه پکار وي راته ویلای شئ.

مور مې وویل:

سمه ده، زموږ څه پکار نه دي، راځه ډوډۍ وخوره! لمونځ دې وکړه، بیا څمله هسې هم سبا سهار وختي کندهار ته ځې.

چې ډوډۍ مې وخوړه، بېغمه څملاستم، یو وخت چې پورته شوم، اووه نیمې بجې وې، ځان ته مې هم غوصه راغله، ځکه ما له صنم سره په پنځه نیمو بجو باندې د سینمای پامیر مخې ته وعده کړې وه، ډېر په بېړه مې خپل له کالیو ډک بیک واخیست او د سینمای پامیر مخې ته مې ځان ورساوه، هلته مې هخوا دېخو ډېر وکتل صنم نه وه، ما وېل کېدای شي تللې به وي، چې څنګه مې غوښتل بېرته کورته راشم، صنم غږ راباندنې وکړ:

بهرامه! چېرې ځې؟

چې مخ مې ورواړه او صنم مې ولیده، نو ډېر خوشحاله شوم، ځکه ما ویل اوس به په غوصه وي، خو دا هم خوشحاله وه، ورته ومې ویل:

تر اوسه درته په تمه وم، چېرې وې چې دومره ناوخته راغلې؟

صنم وویل:

دا خو ښکاري چې ډېر راته په تمه وې، مخ دې هم نه ده مینځلی او دلته راغلی یې. هههههههههههه

ما هم وخندل، فکر مې کاوه چې صنم راته پېغور راکوي چې ته څومره ناوخته راغلی یې، نو ځکه مې وویل:

نه رښتیا! چېرې وې، چې دومره ناوخته راغلې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنم بیا په داسې حال کې زما خواب راکړ، چې لـه خندا ډکه وه، هههههـه مـخ مـې مینځـه (وینځـه)، سـهار لـږ څه ناوختـه پورتـه شـوم، یـو څه وخت مـې هـم د مـخ پـه مینځلو تېر کـه (کړې) هههه.

دا خو ښکاره وه چې صنم له ماسره ټوکې کولې، نور په دې هم پوی شوی وم، چې صنم پـه دې نه پوهېږي چې زه هم نوی راغلی یم، نو ورته مې وویل:

څه! چې نور له خیره سره ځو.

له دې ځایه څخه تر د کندهار اډې پورې مې ټکسي ونیـوه، دواړه ټکسـي تـه وروختـو، چـې د کندهار اډې ته ورسېدو، نو ښکته شولو، ټکسي ته مې چې پیسې ورکولې راته یې وویل:

یاره زه خو له ملګرو پیسې نه اخلم!

ما ورته وکتل بیا مې وویل:

زه او ته له کومه ملګري شولو؟

ټکسي والا راته وویل:

هېڅ ما ویل کېدای شي، چېرتـه بـه مـې لیـدلی یـې. چـې تـه وایـې ملګـري نـه یـو نـو سـمه ده! ملګري نه یو.

صنم هخوا ولاړه وه، ما چې غږ پرې وکړ، ټکان یې وخوړ، ما ویل کیدای شي چـې پـه ولاړه بـه ویده شوې وه، نو مې ورته وویل:

سهار په خیر راځه چې د کندهار ټکټ واخلو بیا به ځو.

لاړو د کنـدهار ټکـټ مـو اخیسـته ټکټونـه خـلاص شـوي وؤ، بېرتـه راغلـو د کنـدهار مـوټر تـه وروختو، هلته د دوؤ کسو ځای تش وؤ، کلنډر ته مې وویل:

موږ ټکټونه نه دي اخیستي دلته کېناستی شو؟

هغه په غوصه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سیټونه ټول په ټکټ دي، تاسې بې له ټکټ څخه نشئ کولای چې دلته کېنئ، ښکته شئ!

تر څو ما څه ویل، خلکو په کلندر باندې راچغه کړه:

نور په موټر باندې ناوخته شوه، دوئ په دغه سیټ باندې کېنوه ژر کوه چې نور لاړ شو.

کلندر هم لکه چې نور له انتظار څخه ستړی شوی وي، وویل:

سمه ده، زه څمه! ټکټ ولاته وایم، چې ستاسو لپاره هم ټکټونه راکړي، نور بیا څو هغه کسان چې ټکټ یې اخیسی ده، هغوئ دې په بل موټر کې راشي.

پنځه دقې (دقیقې) وروسته کلندر راغی او ډرېور ته یې وویل:

څه له خیره سره سوارلۍ پوره ده.

حرکت مو وکړ، چې کله د غزني بازار ته رسېدو نو دولس نیمې بجې شا او خوا وې، ډرېور موټر ودراوه او موټر ته یې وویل:

هغه هوټل ده، که څوک ډوډۍ خوري نو ورمخته دې شي.

زه او صنم دواړه هم هوټل ته ورغلو ما ورته وویل:

کباب راوړه.

صنم وویل:

ماته شوروا راوړه.

د هوټلي شاګرد په ټوکه وویل:

څه رقم کباب، هو ریښتیا که کباب او خوروا نه وه، بیا څه راوړم.

چې ومې لیدل د هوټلي شاګرد ټوکې کوي، نو ما هم ورته په ټوکو وویل:

د موزو کباب راوړه! که کباب او شوروا نه وه، بیا کروت (قروت) او جواری راوړه، که هغه هم نه وؤ، شنه پیاز او پاستي راوړه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هوټلي شاګرد وخندل اوبیا لاړه، لس یا پنځلس دقې وروسته راغی ماته یې شوروا کېښوده او صنم ته کباب، ما هم څه ورته ونه ویل، ما شوروا وخوړه او صنم کباب، په آخر کې چې ډوډۍ لړ پاتې شوه، صنم وویل:

اوس خو موږ ښځه او مېړه یو نو باید په ګډه ډوډۍ وخورو!

ما په ټوکه ورته وویل:

اوس چې کباب خلاص شو، ښځه او مېړه شولو؟

صنم وویل:

نه! هغسې خبره نه ده، که ډېر کباب پسې ستي یې نو درته راویې غواړه.

ما ورته وخندل، ډوډۍ مو وخوړه، بیا ورغلم هوټلي ته مې پیسې ورکړې او تر هغه وروسته د موټر په خوا روان شوم، موټر ته چې پورته شوم، ډرېور هارنډونه (هارن) شروع کړ، تر څو نور خلک هم راشي، ټول خلک راټول شول، بیا مو حرکت وکړ د ځینو ستونزو له امله ایله د شپې لس بجې کندهار ته ورسېدو، چې کله ښکته کېدم، زما تر شا ناست سړي راته وویل:

کندهار کې څوک خپل خپلوان لرئ؟

ما ورته وویل:

نه! هسې چکر ته راغلي یو.

سړي راته وویل:

راځئ! نن شپه به له ماسره تېره کړئ، سبا مو، بیا خوشه چې هر چېرې ځئ، اوس شپه ده، په هوټلانو کې ځای نه ستنه.

زړه نا زړه مې ورسره هو کړه، د شپې د هغوئ کره ولاړو، هغه بېچاره یوه تشه کوټه لرله او یو دهلیز کورنۍ یې هم ډېره وه، په ما یې زړه نه کېده، چې موږ دواړه په دهلېز کې واچوي او داسې یې کولای نه شول، چې دوئ دهلېز کې ځملي ځکه دوئ ډېر ول، ده وویل:

یاره زه او ته به داسې وکړو چې پاس په بام به ځملو او ښځې به دننه ځملي بیا سبا که له ماسره هم پاتې کېدئ نو څه چاره به وکړو، هسې هم زه د کلي خان یم او که داسې هم نه وي، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به یوه بله کوټه درته تسه کم (کړم)، کوټې خو هسې هم ډېرې دی، خو سامانونه پکښې ایښې دي.

شپه مو تېره کړه، د سهار د لمانځه وخت به وؤ، چې سړي غږ راباندې وکړ، پورته سه چې لمانځه ته لاړشو، زه هم پاځېدم د سهار لمانځه لپاره مې اودس وکړ او د سهار لمونځ مې په جمع وکړ، چې بېرته راغلو، سړي وويل:

راځه په باغ باندې یو چکر ووهو، لاړو په باغ باندې ګرځېدو، هځوا او دېځوا ډېر وګرځېدو، بلآخره، د یوه سیند په غاړه کېناستو، سړي راته وويل:

تو پوهېږې، چې زه تا پېژنم؟

ما ورته وويل:

ما پېژنې؟ یعنې څه چې ته ما پېژنې؟ زه څوک یم؟ څه کار کوم؟ ته له کومه ما پېژنې؟...

سړي راته وويل:

دومره سوالونه دې وکړل، زه تا پېژنم، ته یو ډېر ځوانمرده او شه سړی یې، ته کېدای شي په دولت کې کار وکړې، تا له موټر څخه پېژم موټر کې سره آشنا سوي یو.

ایله مې زړه کرار شو، تر څو دقو مخکې پورې مې فکر کاوه، چې یاره! لکه چې رسوا شوی یې، خو سړي بل رقم پېژندم، سړي ته مې وويل:

ریښتیا ودې نه ویل، څه کار کوې؟ نوم دې څه ده؟

هغه راته په خندا وويل:

یاره لکه چې ته هم د پوښتنو مرض لرې، دومره ژر ژر پوښتنې کوې چې زه دې ستړی کړم، زه کوم مهم کار نکه وم، دا خپل پټي او باغونه کرم، مجاهدینو سره مرسته کوم خو په هېڅ تنظیم کې نه یم، نوم مې بهادر خان ده، را ځه نور لاړسو، چاې به تیار وي.

لاړو چاې مو وڅښه د چاې له څښلو وروسته، ما صنم ته وويل:

ځه چې نور له خیره سره ځو.

خو د صنم زړه نه کېده، بهادر خان هم وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه کوئ چې ځئ؟ هسې هم چکر ته راغلي يئ نو همدلته په همدې کلي کې چکرونه ووهئ خپله ساعتيري کوئ، څوک څه درته نه سي ويلای، اوس به موږ لاړ سو، شځې به يوه کوټه تسه او پاکه کړي، که موږ دلته اوسو نو هغوئ ايله له تا څه (ښځه) مخ پټ کړي.

د شپې زه او صنم دواړه يوازې په يوه کوټه کې ولو، سبا سهار چې کله زه پاڅېدم چې لاړشم او د باغ په منځ کې چې کومه وياله ده، په هغې کې غسل وکړم، نو صنم هم راغله اودس مې وکړ، بيا مې ځان په اوبو کې ډوب کړ، بېرته چې راووتلم، خپل د بدن پوستکی (څرمن) مې وموښله، بيا مې ځان په اوبو کې ډوب کړ، بېرته چې راووتم، نو خپل پوستکی مې وموښه، بيا مې ځان په اوبو کې ډوب کړ، چې کله له اوبو څخه راووتم، ګورم، چې صنم مې مخې ته ناسته ده، راته يې وويل:

غسل دې وکړ، شپه ډېره خوندوره وه، ما ته خو يې سخت خوند راکړ، تاته څنګه؟

تر څو ما څه ويل، صنم زياته کړه:

پوهېږې زما پخوانی خاوند ولې مړ شو؟ ځکه چې له شورويان سره په جګړه اخته وؤ، هغه هم ډېر ساده سړی وؤ، هغه سره هم هرې شپې خوند کاوه، خو زه په يوه خبره پوهه نه شوم، دا تاسې ولې دومره ژر په هرڅا باور کوئ؟

ته څه فکر کوې، زما له سترګو پټ وې، دا چې ته ما ته يو نوم راکړې، په تذکره کې بل نوم ولرې او په حزب کې بل نوم دا له ما څخه پټېږي؟

ناظر جانه! ته پوهېږې زه ولې له تاسره راغلم؟

ځکه راغلم، چې کوم زور چې په يوه داسې هلک کې وي، چې په لومړي ځل واده کوي، هغه په نورو هلکانو کې نه وي، زما لپاره خو ډېر هلکان پيدا کېدل چې زه واده ورسره وکړم، ځکه زه د ښکلا ملکه يم، خو ته ډېر ساده او زورور وې، هسې زما دښمن هم وې.

زه ستا د مشر مشره وم، خو تا ما ته تل دروغ ويل، اوس زه هم هغه کار کوم، چې شورويانو زما له خاوند سره کړی وؤ.

ما ورته وويل:

خو تا ويل دومره مينه درسره لرم لکه دنيا؟

صنم وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره کم عقل يې، هغه ستا سو مشهور خبره ده: دنيا بې وفا ده. دنيا فاني ده...

چې ترڅو مې څه ويل، صنم ګېټې کشکوښته (کش کړ)، زما سينې ته يې د تفنګچې ميل جوړ کړ او پوره شاجور يې زما په سينه کې تش کړ، زما په سترګو هم تياره شوه، ترڅو

دوام لري...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library